

เข้าใจถิ่น

พบความหลากหลายทาง
ธรรมชาติ จากขุนเขา
สู่โลกใต้ทะเลลึกและ
ความหลากหลายทาง
วัฒนธรรมที่บอกเล่าผ่าน
เรื่องราวของเมือง ชีวิตผู้คน
เทศกาลประเพณีท้องถิ่น
จนถึงเรื่องของการกิน
ย่านตลาด จากเหนือสุด
แดนสยาม จนถึงถิ่นใต้
เมื่อใจเปิดรับสิ่งใหม่ๆ
คุณจะได้รู้ว่าเมืองไทยมีอะไร
ให้รู้จัก ให้ชื่นชมอีกมากมาย

เข้าใจเที่ยว

เพลินตา เพลินใจกับแหล่ง
ท่องเที่ยวที่จัดกลุ่ม
ตามความเชื่อมต่อของเส้นทาง
การเดินทางและคัสตร
เฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวที่มี
ความโดดเด่นในด้านต่างๆ
ทั้งทางธรรมชาติ
ศิลปวัฒนธรรม พร้อมตัวอย่าง
กิจกรรม โปรแกรมการ
ท่องเที่ยวและข้อมูลที่สำคัญ
และจำเป็นสำหรับการเดินทาง

เพื่อความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม
ดูแลรักษาวัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว เชียงใหม่

ISBN: ๙๗๘-๙๗๔-๙๗๔-๙๗๔-๙

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เข้าใจถิ่น เข้าใจเที่ยว เชียงใหม่

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.๒๕๕๓ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม
ลิขสิทธิ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่วนลิขสิทธิ์ การพิมพ์
และ/หรือออกแบบส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดๆ
จะกระทำโดยไม่ปราศจากการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ได้

คณะกรรมการอำนวยการจัดพิมพ์หนังสือตามแผนงานเงินกู้
เพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริมการดำเนินงาน ภายใต้โครงการ
ลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Project : SIP)

นายภาณุเดช ห้วยวิเชียร

ผู้อำนวยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นางจุฬามาศ ศิริวรรณ

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร

นายพิเชษฐ์ อภิชาติพงศ์

รองผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด

นายสันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา

นางสุนันทา นาคพรพร ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด

นายทัศน์ะ วงศ์วิรัตน์ ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด

นางสาวเพ็ญสุดา ไพรอร่าม

ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและงบประมาณ

นายเศรษฐพล จินดาภรณ์ ผู้อำนวยการกองบริหารวิสาหกิจ

นายพงษ์พร เกษล่ำลี ผู้อำนวยการกองผลิตอุปกรณ์โฆษณา

ผู้อำนวยการโครงการ

นางจุฬามาศ ศิริวรรณ

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงานประสานงานกลางและรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักบริหารหนี้สาธารณะ กรมการปกครอง กรมโยธาธิการ

กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานแรงงานจังหวัดพัฒนาชนบท

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมว่าไม่ กรมศิลปากร

กรมประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

แหล่งเงินทุน

ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น

จัดทำโดย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ทีมรักษา

ดร.วิศา สาระยา

นพรัตน์ นาคสถิตย์

ข้อมูลถ่ายภาพ

สำนักพิมพ์สารคดี

สำนักพิมพ์แปลโนตีฟ

ออกแบบ/ภาพประกอบและดำเนินการผลิต

บริษัท แปลน โมติฟ จำกัด

สัญลักษณ์แนะนำกิจกรรม

จุดชมทิวทัศน์

ว่ายน้ำ

วิถีชีวิต

ธรรมชาติ

พักผ่อน

ของที่ระลึก

คู่มือ

เดินป่า

ล่องเรือ

ตุนก

สารบัญ

รู้จักเชียงใหม่

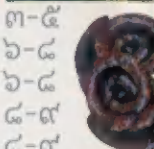
ภูมิประเทศ-ธรรมชาติ

จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัย

คนเชียงใหม่

อาหารท้องถิ่น

เทศกาล-งานประเพณี

๓-๕

๖-๘

๖-๘

๘-๙

๘-๙

เที่ยวเชียงใหม่

เยือนถิ่นพญามังราย

กลิ่นอายวัฒนธรรมล้านนา

อนุสาวรีย์พ่อขุนมั่งรายมหาราช

วัดกลางเวียง วัดพระสิงห์ วัดพระแก้ว

วัดดอยงำเมือง วัดพระธาตุดอยทอง

ล่องแม่น้ำกก พิชัยกันที่อุบคำ

พิพิธภัณฑสถานและศูนย์ศึกษาชาวเขา

ชมความงามสามดอย

ดอยตุง ดอยแม่สลอง ดอยหัวแม่คำ

เยือนเมืองโบราณเชียงแสน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงแสน

วัดเจติยหลวง วัดป่าสัก วัดพระเจ้าล้านทอง

วัดพระธาตุดอยกิตติ วัดพระธาตุดอยผาเงา

พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจติย ทะเลสาบเชียงแสน

เหนือสุดแดนสยาม เขตแดนสามแผ่นดิน

สามเหลี่ยมทองคำ พิชัยกันที่บ้านผืน

ท่าเรือบัก ตลาดชายแดนไทย-พม่า

วัดพระธาตุดอยเวา

บินขึ้นภู ดูทิวทัศน์

ดอยผาตั้ง ภูชี้ฟ้า

ท่องธรรมชาติ

ดอยยาวี วนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์

อุทยานแห่งชาติดอยหลวง น้ำตกปูแกง

อุทยานแห่งชาติขุนแจ

๑๓-๑๗

๑๗-๒๓

๒๓-๒๙

๒๙-๓๑

๓๑-๓๖

๓๖-๓๗

๓๗-๓๘

๓๘-๓๙

๓๙-๔๐

๔๐-๔๑

๔๑-๔๒

๔๒-๔๓

๔๓-๔๔

๔๔-๔๕

๔๕-๔๖

๔๖-๔๗

๔๗-๔๘

๔๘-๔๙

๔๙-๕๐

๕๐-๕๑

๕๑-๕๒

๕๒-๕๓

๕๓-๕๔

๕๔-๕๕

๕๕-๕๖

๕๖-๕๗

๕๗-๕๘

๕๘-๕๙

๕๙-๖๐

๖๐-๖๑

๖๑-๖๒

๖๒-๖๓

๖๓-๖๔

๖๔-๖๕

๖๕-๖๖

๖๖-๖๗

๖๗-๖๘

๖๘-๖๙

๖๙-๗๐

๗๐-๗๑

๗๑-๗๒

๗๒-๗๓

๗๓-๗๔

๗๔-๗๕

๗๕-๗๖

๗๖-๗๗

๗๗-๗๘

๗๘-๗๙

๗๙-๘๐

๘๐-๘๑

๘๑-๘๒

๘๒-๘๓

๘๓-๘๔

๘๔-๘๕

๘๕-๘๖

๘๖-๘๗

๘๗-๘๘

๘๘-๘๙

๘๙-๙๐

๙๐-๙๑

๙๑-๙๒

๙๒-๙๓

๙๓-๙๔

๙๔-๙๕

๙๕-๙๖

๙๖-๙๗

๙๗-๙๘

๙๘-๙๙

๙๙-๑๐๐

๑๐๐-๑๐๑

๑๐๑-๑๐๒

๑๐๒-๑๐๓

๑๐๓-๑๐๔

๑๐๔-๑๐๕

๑๐๕-๑๐๖

๑๐๖-๑๐๗

๑๐๗-๑๐๘

๑๐๘-๑๐๙

๑๐๙-๑๑๐

๑๑๐-๑๑๑

๑๑๑-๑๑๒

๑๑๒-๑๑๓

๑๑๓-๑๑๔

๑๑๔-๑๑๕

๑๑๕-๑๑๖

๑๑๖-๑๑๗

๑๑๗-๑๑๘

๑๑๘-๑๑๙

๑๑๙-๑๒๐

๑๒๐-๑๒๑

๑๒๑-๑๒๒

๑๒๒-๑๒๓

๑๒๓-๑๒๔

๑๒๔-๑๒๕

๑๒๕-๑๒๖

๑๒๖-๑๒๗

๑๒๗-๑๒๘

๑๒๘-๑๒๙

๑๒๙-๑๓๐

๑๓๐-๑๓๑

๑๓๑-๑๓๒

๑๓๒-๑๓๓

๑๓๓-๑๓๔

๑๓๔-๑๓๕

๑๓๕-๑๓๖

๑๓๖-๑๓๗

๑๓๗-๑๓๘

๑๓๘-๑๓๙

๑๓๙-๑๔๐

๑๔๐-๑๔๑

๑๔๑-๑๔๒

๑๔๒-๑๔๓

๑๔๓-๑๔๔

๑๔๔-๑๔๕

๑๔๕-๑๔๖

๑๔๖-๑๔๗

๑๔๗-๑๔๘

๑๔๘-๑๔๙

๑๔๙-๑๕๐

๑๕๐-๑๕๑

๑๕๑-๑๕๒

๑๕๒-๑๕๓

๑๕๓-๑๕๔

๑๕๔-๑๕๕

๑๕๕-๑๕๖

๑๕๖-๑๕๗

๑๕๗-๑๕๘

๑๕๘-๑๕๙

๑๕๙-๑๖๐

๑๖๐-๑๖๑

๑๖๑-๑๖๒

๑๖๒-๑๖๓

๑๖๓-๑๖๔

๑๖๔-๑๖๕

๑๖๕-๑๖๖

๑๖๖-๑๖๗

๑๖๗-๑๖๘

๑๖๘-๑๖๙

๑๖๙-๑๗๐

๑๗๐-๑๗๑

๑๗๑-๑๗๒

๑๗๒-๑๗๓

๑๗๓-๑๗๔

๑๗๔-๑๗๕

๑๗๕-๑๗๖

๑๗๖-๑๗๗

๑๗๗-๑๗๘

๑๗๘-๑๗๙

๑๗๙-๑๘๐

๑๘๐-๑๘๑

๑๘๑-๑๘๒

๑๘๒-๑๘๓

๑๘๓-๑๘๔

๑๘๔-๑๘๕

๑๘๕-๑๘๖

๑๘๖-๑๘๗

๑๘๗-๑๘๘

๑๘๘-๑๘๙

๑๘๙-๑๙๐

๑๙๐-๑๙๑

๑๙๑-๑๙๒

๑๙๒-๑๙๓

๑๙๓-๑๙๔

๑๙๔-๑๙๕

๑๙๕-๑๙๖

๑๙๖-๑๙๗

๑๙๗-๑๙๘

๑๙๘-

ในอดีตสภาพธรรมชาติบนเทือกเขาสูงเกิน ๑,๐๐๐ เมตรขึ้นไป เคยหนาแน่นด้วยป่าดงดิบเขา โดยมีไม้จำพวกกุ่มชนิดต่างๆ เป็นไม้เด่น ป่าดงดิบเขามีเมฆหมอกปกคลุมและชุ่มชื้นตลอดปี จึงมีตะไคร้ มอส และเฟินเกาะปกคลุมอยู่ตามต้นไม้จนกลายเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ บนภูเขาสูงยังพบป่าสนกระจายอยู่เป็นหย่อมๆ พบป่าดงดิบอยู่ตามบริเวณที่มีความชุ่มชื้นและที่ลุ่มริมน้ำ มีไม้จำพวกยางสูงใหญ่เป็นพันธุ์ไม้เด่นลดหลั่นลงมาตามระดับชั้นจนถึงไม้พื้นล่างคลุมดินอยู่สำหรับพื้นที่แห้งแล้งดินไม่อุดมสมบูรณ์และระบายน้ำได้ดี จะพบป่าผลัดใบกระจายอยู่ทั้งป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรังป่าประเภท

นี้เป็นป่าโปร่ง ตามพื้นดินมีหญ้าขึ้นอยู่ จึงมักเกิดไฟป่าเป็นประจำในช่วงหน้าแล้ง มีป่าสักปะปนอยู่ในบางพื้นที่

ป่าไม้ที่ยังคงความสมบูรณ์ได้รับการคุ้มครองให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติดอยหลวง อุทยานแห่งชาติขุนแจ และวนอุทยานขุนกรณ์

ผืนป่าเหล่านี้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของเชียงรายเป็นถิ่นอาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด และเป็นจุดกำเนิดของธารน้ำตกทั้งดงหลายแห่ง เช่น น้ำตกขุนกรณ์ น้ำตกญ่แล ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของเชียงรายมานานแล้ว

เชียงรายมีเขตอนุรักษ์สัตว์ป่าอยู่ ๑ แห่ง คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคาย ที่อำเภอเชียงแสน เป็นแหล่งอาศัยของนกน้ำจำนวนมาก โดยเฉพาะนกเป็ดน้ำนานาชนิด ที่บินย้ายถิ่นหนีความหนาวเย็นมาจากตอนเหนือของทวีปเอเชียเข้ามาอาศัยอยู่ในช่วงฤดูหนาว และมีหลายชนิดที่เป็นนกหายาก แต่สามารถพบได้ที่หนองบงคาย รวมทั้งในแม่น้ำโขงอยู่เสมอ

นทาง
ยกับ
ชาใน

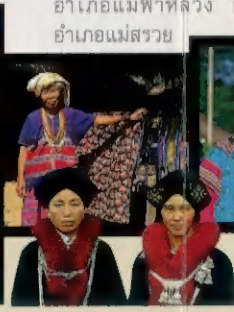
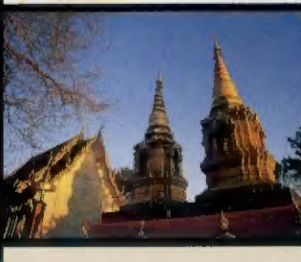
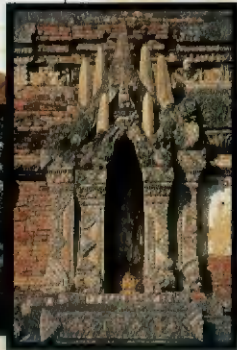
ที่

ง
มสาย
ราย

ครั้ง

จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัย

เชียงรายในปัจจุบันประกอบด้วยกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ กลุ่มชนเหล่านี้อพยพเข้ามาสร้างบ้านเมืองเมื่อร้อยกว่าปีก่อน หลังจากที่เมืองเชียงรายถูกปล่อยทิ้งร้างอยู่ยาวนานหลายสิบปี กลุ่มคนแรกที่อพยพมายังเชียงรายในยุคนี้มีทั้งชาวไทใหญ่ ไทลื้อ และไทเขิน ไทยวน หรือ คนเมือง

พอลงถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ชาวไทยถูกเขาเผ่าต่างๆ จากจีนก็ทยอยกันเดินทางผ่านพม่าและลาวลงมาถึงภาคเหนือของไทย และกระจ่ายกันอาศัยอยู่ตามเทือกคอดอยของเชียงรายเรื่อยมาจนทุกวันนี้ กลุ่มชนสุดท้ายที่อพยพเข้ามาอยู่ในเชียงรายคือชาวจีนจากกองพล ๙๓

คนเมือง เป็นกลุ่มชนใหญ่ที่สุดในเชียงราย คนเมืองเป็นพวกไทยวน หมายถึงคนที่อาศัยอยู่ในเมืองและชุมชนตามหุบเขาทั่วไปกลุ่มคนเมืองในเชียงรายโยกย้ายจากเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ ฯลฯ ตนเมืองอาศัยอยู่ในบ้านยกใต้ถุนสูง มีหน้าจั่วไม้ไขว้สลักลวดลายอย่างที่เรียกกันว่า กาแล มักประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีฝีมือทางงานหัตถกรรม เช่น แกะสลัก จักสาน ทอผ้า ทำเครื่องเขิน เครื่องดนตรีที่สำคัญ ได้แก่ พิณเข้เบะ สะล้อ ซึง ปี่แน กลอง ประเพณีที่สำคัญจะคล้ายคนไทยในภาคกลาง เช่น ตรุษสงกรานต์ ลอยกระทง แต่จะมีที่ต่างออกไปบ้าง เช่น ประเพณีเรียกขวัญ สิบชะตา พานตุง เป็นต้น

ไทใหญ่ มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในรัฐฉาน ประเทศพม่า เรียกตัวเองว่า ไต แต่คนเมืองเรียกว่าเจียว ปัจจุบันมีชุมชนใหญ่อยู่ที่อำเภอแม่จัน แม่สาย และแม่ฟ้าหลวง ชาวไทใหญ่อพยพหนีพม่าหนีภัย เลี้ยงสัตว์ และค้าขาย งานหัตถกรรมของไทยใหญ่ ได้แก่ ทอผ้า เครื่องปั้นดินเผา แกะสลัก และเครื่องทองเหลืองประเพณีที่บ้านจะคล้ายคนไทยมากมีตรุษสงกรานต์และพิธีทางศาสนาพุทธ เช่น วันวิสาขบูชา

ไทลื้อ มีถิ่นฐานเดิมอยู่แถบที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ในแคว้นสิบสองปันนา ประเทศจีน อพยพมายังตอนกลางของแขวงไชยบุรี ในลาวจนมาถึงเชียงรายปัจจุบันตั้งชุมชนอยู่แถบอำเภอเวียงแก่น และเชียงของ บ้านชาวไทลื้อเป็นบ้านไม้ใต้ถุนสูง มีห้องเดียวโล่งถึงกับตลอด ยึดอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก และมีฝีมือทางทอผ้า ประเพณีที่บ้านก็มี ตรุษสงกรานต์ ทานสลากภัต บอยหลวง

และชาวไทลื้อยังมีหมอบตุง ผีนายมิลวดลายงดงามไปถวายทานที่วัดอาข่า

คนเมืองเรียกว่า "ฮักย" อพยพมาจากมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ปัจจุบันอาศัยอยู่ตามดอยในเขตอำเภอแม่จัน แม่สาย แม่ฟ้าหลวง แม่ลาว แม่สรวย เชียงแสน และอำเภอเมือง เป็นชาวไทยภูเขากลุ่มใหญ่ที่สุดในจังหวัดเชียงราย อาศัยมีกตั้งบ้านเรือนอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๑,๒๐๐ เมตรขึ้นไป บ้านยกใต้ถุนสูง หน้าหมู่บ้านมีห้วยบ่ตุง เรียกว่าบ่ตุงดี ทำเป็นสัญลักษณ์วัดบ่ตุงและลูกศร ตามความเชื่อว่า เพื่อป้องกันภูตผีปิศาจเข้าสู่หมู่บ้าน อาศัยยังคงนับถือผีและยังชีพด้วยการทำไร่ มีงานโล้ชิงช้า และฉลองบ่ใหม่ เป็นประเพณีสำคัญ

มุเซอ เรียกตัวเองว่า "ลาหู่" อพยพมาจากมณฑลยูนนาน เช่นเดียวกับพวกอาข่า ปัจจุบันอาศัยอยู่ตามดอยในเขตอำเภอเชียงแสน เชียงของ แม่ฟ้าหลวง แม่จัน

แม่สรวย เวียงป่าเป้า และอำเภอเมือง ชุมชนใหญ่ของมุเซออยู่บนดอยตุง มุเซอ อาศัยอยู่ในบ้านยกพื้นสูง ยังชีพด้วยการทำไร่และชานาญในการล่าสัตว์ มุเซอนับถือผี และมีประเพณีสำคัญ ได้แก่ งานบ่ใหม่ และงานกินข้าวใหม่

ลือซอ อพยพมาจากแถบเทือกเขาต้นน้ำสาละวินในประเทศจีน ปัจจุบันอาศัยอยู่ตามดอยในเขตอำเภอแม่จัน แม่ฟ้าหลวง แม่สรวย เวียงป่าเป้า และ อำเภอเมือง ยังชีพด้วยการทำไร่ข้าวโพด และปลูกข้าวไร่ ผู้ชายมีความชำนาญการล่าสัตว์ ลือซอนับถือผี มีงานฉลองบ่ใหม่เป็นประเพณีสำคัญ

กะเหรี่ยง เรียกตัวเองว่า "ปากะญอ" เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนน้อยที่สุดในเชียงราย ปัจจุบันอาศัยอยู่ในเขตอำเภอแม่จัน แม่สรวย เวียงป่าเป้า และอำเภอเมือง กะเหรี่ยงแบ่งเป็นหลายเผ่าเช่นกะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงปว่ กะเหรี่ยงเบ ชาว

กะเหรี่ยงตั้งบ้านเรือนอยู่ถาวร อยู่ตามหุบเขา และริมฝั่งแม่น้ำ โดยยกใต้ถุนสูง อาศัยการทำนา และปลูกพืชไร่

จีนฮ่อ เป็นกลุ่มชนชาวจีนอดีตทหารกองพล ๙๓ ที่เดินทางเข้ามาทำการรบอยู่ในดินแดนพม่าช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ บรรดาทหารจีนที่ถูกขับไล่จึงต้องหนีเข้ามาประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ และกระจายกัน ตั้งชุมชนอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ในเขตจังหวัดเชียงราย จีนฮ่อตั้งถิ่นฐานกระจ่ายไปตามพื้นที่เขาหลายแห่ง โดยมีชุมชนขนาดใหญ่อยู่บนดอยแม่สลอง ดอยวารี และดอยผาตั้ง วัฒนธรรมของจีนฮ่อเป็นแบบเดียวกับชาวจีนทางตอนใต้แบบมณฑลยูนนาน

เย้า เรียกตัวเองว่า "เมี่ยน" อพยพมาจากทางตอนใต้ของประเทศจีน แถบมณฑลยูนนาน และกวางสี ปัจจุบันอาศัยอยู่ตามดอยในเขตอำเภอเวียงแก่น เชียงแสน แม่จัน แม่ฟ้าหลวง แม่สรวย และอำเภอเมือง

เย้า เป็นชาวจีนมากที่มีภาษาพูดที่บ้านเรือนอยู่มีความสามัคคีร่วมมือกัน มีงานบ่ใหม่ พิธีลุยไฟในดอย

ม้ง คนเมืองเรียกว่า "ตอง" ทางตอนใต้เย้าปัจจุบันอยู่เย้าเวียงแก่น เวียงป่าเป้า และอยู่บนดอยสูง กะหล่ำปี่ และเครื่องเงิน และสำคัญจัดขึ้น การตาย การ

ก่อนประวัติศาสตร์ ราว ๑๕,๐๐๐-๓,๐๐๐ ปีก่อน สวรรค์พบเครื่องมือหินอยู่ทั่วไปตามลาดเนินและริมฝั่งแม่น้ำ จากปากแม่น้ำกก ถึงปากแม่น้ำรวก ในพื้นที่อำเภอเชียงแสน

สมัยประวัติศาสตร์ สมัยต้นพุทธกาล มีตำนานการตั้งชุมชนของเมืองเชียงรายกล่าวถึงสิงหนวัติกุมารได้นำผู้คนอพยพจากนครโทเทศในยูนนาน ลงมาตั้งอาณาจักรโยนกนาคนครในบริเวณลุ่มน้ำอิง คือแม่น้ำสายและแม่น้ำโขง โดยให้ชื่อว่า สิงหนวัตินคร ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นโยนกนครไชยบุรีศรีช้างแสน และมีการยึดปกครองต่อมา ถึง ๕๕ องค์

พ.ศ. ๑๑๔๐ สร้างเมืองหิรัญนครเงินยางขึ้นที่เชียงแสน การปกครองของนครแห่งนี้ยึดพื้นที่นาเป็นการแบ่งเขต เช่น พันนา หมีนา แสนนา และล้านนา ซึ่งยังคงเรียกเป็นชื่ออาณาจักรสืบมาจนปัจจุบัน ราชอาณาจักรเงินยาง ขยายอำนาจออกไปอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในสมัยของขุนเจือง กษัตริย์องค์ที่ ๑๕ ได้ขยายเขตแดนไปถึงเมืองเชียงรุ่งในแคว้นสิบสองปันนา ล้านช้าง และเวียดนาม

พ.ศ. ๑๔๔๔ พระธาตุดอยตุงถูกสร้างขึ้นในสมัยนี้ เมื่อพระมหาภิกษุสเถระได้นำพระบรมสารีริกธาตุส่วยพระรากขวัญเบื้องซ้ายของพระพุทธเจ้า (กระดูกโพลารัว) ที่อัญเชิญมาจากอินเดียมา

ถวายพระเจ้าอู่ทองราช กษัตริย์ผู้ครองโยนกเชียงแสน ซึ่งเกิดศรัทธาแรงกล้าเรียกหัวหน้าพวกลาวจากมาเข้าเฝ้า พระราชทานทองคำแสนกษาปณ์ เพื่อเป็นค่าที่ดินบริเวณดอยดินแดง แล้วสร้างพระสถูปขึ้นโดยนำงตะขบหรือตุง ยาว ๓,๐๐๐ วา ปักไว้บนดอย ทางลงไปโลกลเพียงไหน ก็ถือว่าเป็นเขตฐานสถูปเพียงนั้น ดอยดินแดงจึงได้ชื่อว่า "ดอยตุง" ตั้งแต่นั้นมา

พ.ศ. ๑๔๐๕ พญามังราย ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์มังราย บุตรพญาสารเม็ง ผู้ครองหิรัญนครเงินยาง ได้ทรงย้ายราชธานีจากเมืองหิรัญนครเงินยาง (เชียงแสนในปัจจุบัน) มาสร้างราชธานีแห่งใหม่ที่ดอยจอมทอง เนื่องจากหวั่น

เกรงอิทธิพลของกองทัพมองโกล ทรงเรียกเมืองที่สร้างขึ้นใหม่นี้ว่า เชียงราย ซึ่งมีความหมายว่าเมืองของพญามังราย

พ.ศ. ๑๔๐๗ เมืองหิรัญไชย (ลำพูน) อยู่ใต้อาณาจักรของพญามังราย

พ.ศ. ๑๔๑๒ พญามังรายมีชัยเหนือเมืองอัวะและพุกาม และได้นำช่างจากอัวะและพุกามมาไว้ที่เชียงแสน ตั้งจะเห็นศิลปะแบบพุกามที่ผสมผสานอยู่ในโบราณสถานสมัยเชียงแสน เช่น ลวดลายปูนปั้นที่ปรากฏอยู่บนเจดีย์ประธานวัดป่าสักขณะที่ยูปแบบของเจดีย์ได้รับอิทธิพลมาจากแคว้นหิรัญไชย

พ.ศ. ๑๔๓๙ พญามังรายทรงย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำอิง โดยสร้างเมืองนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ขึ้นเป็นราชธานี และทรงครองราชย์

อยู่ที่เชียงใหม่ โดยให้พระราชโอรสไปปกครองเมืองเชียงรายแทน เชียงรายจึงกลายเป็นเมืองบริวารของเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๒๐๐ อาณาจักรล้านนาคือเมืองเชียงใหม่เป็นราชธานี อยู่ใต้การปกครองของพระเจ้าบุเรงนอง ทำให้ เชียงราย ต้องตกไปอยู่ภายใต้การปกครองของพม่ากว่า ๒๐๐ ปี

พ.ศ. ๒๓๔๗ (รัชกาลที่ ๑) พระเจ้ากาวิละนำคนไทยเข้าต่อสู้กับพม่าจนเป็นผลสำเร็จพร้อมกับสถาปนาเชียงใหม่ขึ้นเป็นประเทศราชของกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ได้ทรงยกทัพไปตีเมืองเชียงแสนจนได้ชัยชนะ พร้อมกับกวาดต้อนผู้คนออกไปจากเมืองจนหมด

พ.ศ. ๒๓๔๖ (รัชกาลที่ ๓) เชียงรายได้รับการบูรณะขึ้นอีกครั้งในฐานะเมืองบริวารของเชียงใหม่ หลังจากนั้นผู้คนจากแหล่งต่างๆ จึงพากันโยกย้ายมาตั้งชุมชนที่เชียงราย

พ.ศ. ๒๔๔๓ เมืองเชียงราย เมืองฝาง เวียงป่าเป้า เมืองพะเยา แม่ใจ ดอกคำใต้ แม่สรวย เชียงคำ เชียงของ ถูกรวมเป็นหัวเมืองจัตวา เรียกว่า เมืองเชียงราย อยู่ในมณฑลพายัพ

พ.ศ. ๒๕๐๔ หลังจกเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศจีน ทำให้ทหารจีนกองพล ๙๓ จากมณฑลยูนนานที่เข้ามาทำการรบอยู่ในพม่าระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต้องอพยพจากพม่าเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยมีชุมชนใหญ่อยู่บนดอยแม่สลอง อำเภอแม่ฟ้าหลวง และดอยยาว อำเภอแม่สรวย

๓๕๖ (รัชกาลที่ ๓) เชียงราย
บริเวณนี้มาอีกครั้งในฐานะ
วาระของเชียงใหม่ หลังจากนั้น
กแหล่งต่างๆ จึงพากันโยกย้าย
มาอยู่ที่เชียงใหม่

๔๔๓ เมืองเชียงราย เมืองฝาง
เป็นเมืองพะเยา แม่ใจ ต่อมาได้
เชียงคำ เชียงของ ถูกรวมเป็น
จังหวัด เรียกว่า เมืองเชียงราย
เขตพายัพ

๕๐๔ หลังจากเกิดการเปลี่ยน
รูปครองในประเทศจีน ทำให้
กองทัพ ๙๓ จากมณฑลยูนนาน
ทำการรบอยู่ในพม่าระหว่าง
ปีครั้งที่ ๒ ต้องอพยพจากพม่า
อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
มณฑลใหญ่อยู่บนดอยแม่สลอง
แม่ฟ้าหลวง และดอยยาวี
แม่สรว

อยู่ตาม
ได้สูง
องพล ๙๓
ดินแดน
๖ บรรดา
นี้เข้ามา
ระกระจาย
เชียงราย
เขตจังหวัด
ายไปตาม
ขนาดใหญ่
และดอย
แบบเดียว
ลยูนนาน
จากทาง
ลยูนนาน
มดอยใน
น แม่จัน
เภอเมือง

เข้า เป็นชาวไทยภูเขาที่มีลักษณะคล้าย
ชาวจีนมากที่สุด นิสัยขยัน และอดทน
มีภาษาพูดที่ใกล้เคียงกับภาษาม้ง มักตั้ง
บ้านเรือนอยู่ตามไหล่เขา ทำไร่ข้าวโพด
มีความสามารถในการตีเหล็ก เย็บปัก
ถักร้อย และทำเครื่องเงิน นับถือผี และ
มีงานบิโหมเป็นประเพณีสำคัญ โดยมี
พิธีลุยไฟในตอนกลางคืน

ม้ง
คนเมืองเรียกว่า “แม้ว” อพยพมาจาก
ทาง ตอนใต้ของประเทศไทยเช่นเดียวกับ
เข้าปัจจุบันอาศัยอยู่ตามดอยในเขตอำเภอ
เวียงแก่น แม่สลาบ แม่ฟ้าหลวง เวียง
ป่าเป้า และพะเยาเมือง สร้างบ้านติดดิน
อยู่บนดอยสูง ยึดอาชีพทำไร่ข้าว ข้าวโพด
กะหล่ำปลี ยาสูบ เลี้ยงสัตว์ มีฝีมือทางตี
เครื่องเงิน และเย็บปักถักร้อย ประเพณี
สำคัญจัดขึ้นสำหรับการเกิด การแต่งงาน
การตาย การทำบุญศพ และการไว้ทุกข์

พ.ศ. ๒๔๓๓ ลาวและพม่าเริ่มเปิด
ประเทศเพื่อติดต่อกับภายนอกอีกครั้ง
รวมทั้งประเทศจีน โครงการสี่เหลี่ยม
เศรษฐกิจจึงได้เกิดขึ้นภายใต้ความ
ร่วมมือของ ๔ ประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง
ตอนบน โดยมีเชียงรายเป็นจุดยุทธ-
ศาสตร์สำคัญ และกลายเป็นเมืองศูนย์
กลางของสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ คือตอน
เหนือของไทย ตะวันออกเฉียงใต้ของจีน
ตะวันออกของพม่า และตะวันตกของ
ลาว โดยมีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคม
จากเชียงรายสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อ
เป็นประตูเปิดไปสู่ สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ
ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

อาหารท้องถิ่น

ความหลากหลายของกลุ่มชนที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
ต่างกัน ยังส่งผลไปถึงอาหารท้องถิ่นของเชียงราย
ที่มีให้เลือกลิ้มรสอยู่หลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นอาหาร
คนเมืองถิ่นเหนือ หรืออาหารจีนที่มีผู้นำมาเผยแพร่
จากยูนนาน รวมไปถึงปลาจากแม่น้ำโขงที่นำมา
ปรุงแต่งจนได้รสชาติ

อาหารคนเมืองไม่ต่างจากท้องถิ่นภาคเหนือทั่วไป
ที่ขึ้นชื่อคือ ไล่ฮั่ว แหนม แคนหมู คู่กับข้าวเหนียวหรือ
ข้าวหนึ่ง พร้อมทั้งมี น้ำพริกหนุ่มและน้ำพริกฮอง
สำหรับผักแนม ก็มีให้เลือกมากมาย ผักพื้นถิ่นจาก
ธรรมชาติก็มีผักบั้ง บอน ผักกูด ผักไผ่ บุก และเห็ด
นานาชนิด กินแก้มกับน้ำพริกหรือใช้ดับคาวพวกปลา
หูลู่ ส้า ก็เหมาะ ผักเหล่านี้ยังนำไปแกงได้อีกสารพัด
เช่น แกงผักหวาน แกงหยวก แกงบอน แกงผักทะเล
แกงผักเสี้ยว แกงผักกูด

เทศกาล-งานประเพณี

งานไหว้สาพญามังราย

เป็นการจัดพิธีบวงสรวงพญามังราย
มหาราช กษัตริย์ผู้สร้างเมืองเชียงราย
ช่วงจัดงาน ปลายเดือนมกราคมถึงต้น
เดือนกุมภาพันธ์ สถานที่จัดงาน สนาม
กีฬาากลางจังหวัดเชียงราย

เทศกาลชิมชาและดอกซากุระบาน

จัดขึ้นในช่วงฤดูหนาว นักท่องเที่ยว
เดินทางมาชมดอกซากุระหรือนาง
พญาเสือโคร่งที่จะออกดอกสีชมพู
บานสะพรั่งริมถนนและทั่วดอยแม่
สลอง ในช่วงต้นเดือนถึงปลายเดือน
มกราคมขึ้นอยู่กับอากาศหนาวมาเร็ว
หรือช้า สำหรับในงานเทศกาลชิมชา
มีการสาธิตวิธีชงชาและนิทรรศการ
ปลูกชา ชมการประกวดธิดาชาและ
การแสดงของชาวเขา ช่วงจัดงาน
ปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือน
กุมภาพันธ์ สถานที่จัดงาน ดอยแม่
สลอง อำเภอแม่ฟ้าหลวง

แกงฮังเล

ต้นตำรับต้องแกงฮังเลเชียงแสน
ไม่เหมือนแกงฮังเลทั่วไป เพราะใส่
หน่อไม้ดอง ถั่วฝักยาว มะเขือยาว
งาตัว และมะขามลงไปด้วย แต่อาจ
หาซื้อประปรายยากสักหน่อย

ชาหมู-หมั่นโถว

เป็นอาหารจีนบนดอยแม่สลองที่ขึ้น
ชื่อที่สุด ตำรับเมืองจีนขนานแท้ เป็น
ชาหมูตุ๋นกับเครื่องยาจีนจนได้ที่ รสชาติ
จึงหวานหอมกลมกล่อม ขณะที่ชาหมู
หนุ่มเปรี้ยว กินกับหมั่นโถวร้อนๆ

น้ำเงี้ยว-ข้าวซอย

เป็นอาหารชาวไตหรือไทใหญ่ น้ำเงี้ยว
เป็นแกงราดบนขนมจีน หรือเส้นก๋วย
เตี๋ยว โรยด้วยถั่วงอก ผักชี ต้นหอม

งานชิมชาวารี

ดอยยาวีเป็นแหล่งปลูกชาใหญ่ที่สุด
แห่งหนึ่งในประเทศไทย ในงานมีสาธิต
การปลูกชาและชงชา รวมทั้งการ
ประกวดธิดาชาดอยและการแสดง
ของชาวเขา ช่วงจัดงาน ปลายเดือน
มกราคม-ต้นเดือนกุมภาพันธ์ สถานที่จัดงาน
ดอยยาวี อำเภอแม่สรว

งานสตรีตเบอร์รี่และดอกไม้นาน

แม่สลาบเป็นแหล่งปลูกสตรอเบอร์รี่ที่
สำคัญของเชียงราย โดยเฉพาะฤดู
หนาว มีทั้งสตรอเบอร์รี่และผลไม้เมือง
หนาวให้ชิมหลายชนิด ชาวสวนจะนำ
ผลไม้มาออกที่ร้านจำหน่าย ช่วงจัดงาน
ต้นเดือนกุมภาพันธ์ สถานที่จัดงาน
อำเภอแม่สลา

งานประเพณีสงกรานต์และแข่งเรือเมืองเชียงแสน

สงกรานต์เป็นงานประเพณียิ่งใหญ่
ของชาวเชียงราย งานสงกรานต์ใหญ่
ที่สุดของเชียงรายอยู่ที่อำเภอเชียงแสน
มีการแห่และสงฆ์พระเจ้าล้านทอง

กระเทียมเจียว มีหนังปองและแคนหมู
แก้ม น้ำเงี้ยวที่อร่อยต้องใส่ซี่โครงหมู
เคียวจนเปื่อย หวานประทานได้แฉะ
ถ้าเกอเม้งจัน ส่วนข้าวซอยมีไก่และ
เนื้อ หน้าตาคล้ายแกงกะหรี่ ราดบน
บะหมี่เหลืองลวก โรยด้วยเกี้ยวหรือ
บะหมี่เหลืองกรอบ เนมด้วยผักกาด
ดอง และหัวหอมแดง

เห็ดหอมสดอบซีอิ๊ว

เป็นอาหารยอดฮิตอีกอย่างหนึ่งของ
ดอยแม่สลอง โดยคิดแต่เห็ดหอม
ขนาดกำลังเหมาะ ตัดเอาแต่ดอก
แล้วนำไปหมักกับซีอิ๊วและเครื่องปรุง
รส หลังจากนั้นจึงนำไปอบ แล้วนำไป
ทอดให้สุกและกรอบ

โก๋คำคูนยาจัน

น้ำขุพหวานอร่อย มีประโยชน์ต่อ
ร่างกาย โก๋คำที่ใช้ต้นก็เป็นสายพันธุ์
มาจากเมืองจีน นิยมนำเนื้อโก๋แบบนี้
ชูกำลังคืน

หลังจากดอยมายังริมแม่น้ำโขง
ใครชอบรับประทานอาหารประเภท
ปลา ที่เชียงแสนหรือเชียงของมี
ปลาสดๆ จากแม่น้ำโขงให้ชิมกันอย่าง
จุใจ ทั้งปลาเนื้ออ่อน ปลาตะโกก
ปลาเต้า ปลาเข้ ฯลฯ เลือกปรุงอาหาร
ได้สารพัดสำหรับประทานได้ตาม
รสนิยมในท้อง แต่ถ้าวางเลือกร้าน
ริมแม่น้ำโขง ที่เชียงแสนมีให้เลือก
หลายร้าน

รวมทั้งมีการแข่งเรือ ๓ ขาติ (ไทย-
ลาว-พม่า) ชมการละเล่นพื้นเมือง และ
มหรสพมากมาย รวมถึงการประกวด
ธิดาสามเหลี่ยมทองคำ ช่วงจัดงาน
เดือนเมษายน ตรงกับเทศกาล
สงกรานต์ สถานที่จัดงาน อำเภอ
เชียงแสน

เทศกาลกินปลาน้ำโขงและอนุรักษ์

แพ่งพันธุ์ปลาบึก
ปลาบึกเป็นปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ที่สุด
ที่พบในแม่น้ำโขงเพียงแห่งเดียวในโลก
อำเภอเชียงของเป็นพื้นที่เดียวที่
สามารถจับปลาบึกได้ ช่วงฤดูจับปลาบึก
มีการจัดงานกินปลาน้ำโขงขึ้นพร้อม
กัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ลิ้มรสปลา
จากแม่น้ำโขงพร้อมกับชมการลอบเรือ
จับปลาบึกกลางแม่น้ำโขง และชมชั้น
ตอนการผสมเทียมปลาบึก บริเวณ
ชายหาดริมแม่น้ำโขง ช่วงจัดงาน กลาง
เดือนเมษายน-ปลายเดือนพฤษภาคม
สถานที่จัดงาน บ้านหาดไคร้
อำเภอเชียงของ

งานเทศกาลลั่นจี่และของดีเมือง

เชียงราย
ปกติสืบประวัติจะมีให้เลือกซื้อตาม
แผงริมถนนเชียงราย-แม่จันตลอดปี
แต่ลั่นจี่จะมีผลผลิตออกมาในช่วง
เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ในงานมี
ขบวนแห่รถและธิดาลั่นจี่ ตลาดนัด
ลั่นจี่ และสืบประวัตินางแล มีการจำ
หน่ายผลผลิตทางการเกษตร ช่วง
จัดงาน เดือนพฤษภาคม สถานที่
จัดงาน สนามกีฬาจังหวัดเชียงราย
งานเทศกาลดอกบัวตองบาน
ต้นฤดูหนาวบนดอยหัวแม่คำ ชาย
แดนไทย-พม่าที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง
และตามหมู่บ้านชาวไทยภูเขาจะเหลือง
อร่ามไปด้วยทุ่งบัวตอง ยามเช้าตรู่
จะมีทะเลหมอกปกคลุมทั่วทั้งหุบเขา
นอกจากนี้ช่วงนี้ยังมีการแสดงของ
ชาวเขาเผ่าต่างๆ ช่วงจัดงาน เดือน
พฤศจิกายน สถานที่จัดงาน ดอยหัว
แม่คำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง

เที่ยว เชียงราย

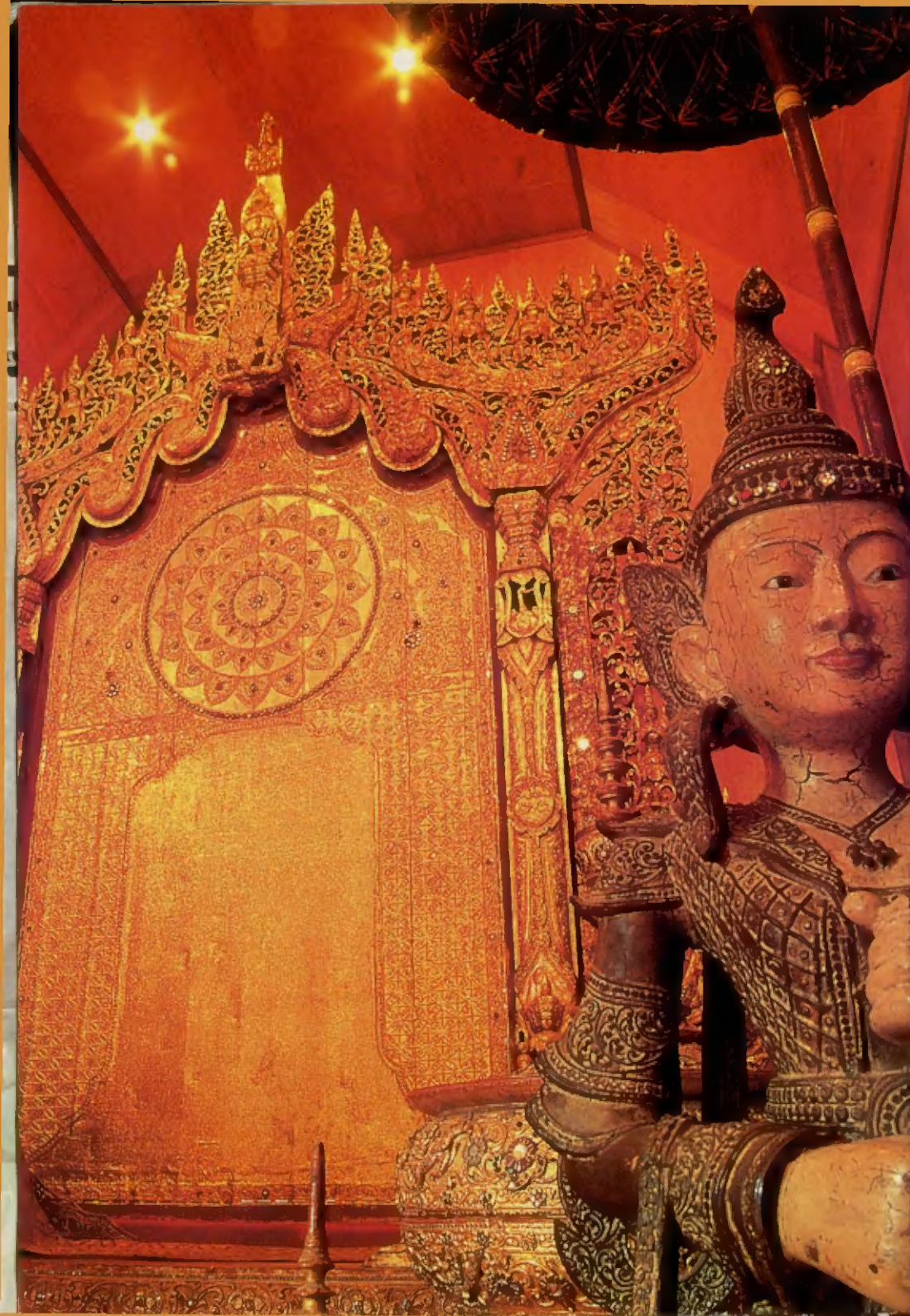
เยือนถิ่นพญามังราย กลิ่นอายวัฒนธรรมล้านนา
อนุสาวรีย์พ่อขุนมั่งรายมหาราช
วัดกลางเวียง วัดพระสิงห์ วัดพระแก้ว
วัดดอยจำเมือง
วัดพระธาตุดอยทอง
ล่องแม่น้ำกก
พิพิธภัณฑ์อุบคำ
พิพิธภัณฑ์และศูนย์ศึกษาชาวเขา

ชมความงามสามดอย
ดอยตุง ดอยแม่สลอง ดอยหัวแม่คำ
เยือนเมืองโบราณเชียงแสน
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน
วัดเจติยหลวง วัดป่าสัก
วัดพระเจ้าล้านทอง วัดพระธาตุจอมกิติ
วัดพระธาตุผาเงา พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์
ทะเลสาบเชียงแสน

เหนือสุดแดนสยาม
เขตแดนสามแผ่นดิน
สามเหลี่ยมทองคำ
พิพิธภัณฑ์บ้านผืน
ท่าเรือบัค
ตลาดชายแดนไทย-พม่า
วัดพระธาตุดอยเวา

บินขึ้นภู ดุสิตทัศน์
ดอยผาตั้ง ภูชี้ฟ้า
ท่องธรรมชาติ
ดอยวาวี วนอุทยานน้ำตกขุนกวาน
อุทยานแห่งชาติดอยหลวง
น้ำตกปูแกง
อุทยานแห่งชาติขุนแจ

เยือนถิ่นพญามังราย กลิ่นอายวัฒนธรรมล้านนา

เมื่อหลายร้อยปีก่อน พญามังรายได้เลือกสร้างบ้านแปงเมืองขึ้นบริเวณที่ราบลุ่มอันอุดมสมบูรณ์เชิงดอยทองริมฝั่งแม่น้ำกก โบราณสถานหลายแห่งที่ยังเหลืออยู่แสดงถึงความรุ่งเรืองของเชียงราย ซึ่งเป็นเมืองที่ผ่านพัฒนาการทางสังคมมาหลายยุคหลายสมัย ทั้งในเขตอำเภอเมือง และอำเภอเชียงแสน

น

- ๑ อนุสาวรีย์พ่อขุนมั่งรายมหาราช
- ๒ วัดกลางเวียง
- ๓ วัดพระสิงห์
- ๔ วัดพระแก้ว
- ๕ วัดดอยงำเมือง
- ๖ วัดพระธาตุดอยทอง
- ๗ ท่าเรือสองแม่แม่น้ำ
- ๘ พิพิธภัณฑ์อุบคำ
- ๙ พิพิธภัณฑ์และศูนย์ศึกษาชาวเขา

๑ **อนุสาวรีย์พ่อขุนมั่งรายมหาราช**
สิ่งแรกที่พึงปฏิบัติเมื่อมาเยือนเชียงรายได้คือการไปสักการะอนุสาวรีย์พ่อขุนมั่งรายมหาราช กษัตริย์ผู้สร้างเมืองเชียงรายได้ เพื่อความเป็นสิริมงคล

๒ วัดกลางเวียง

มีเสาหลักเมืองเชียงรายได้ตั้งอยู่ สร้างขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๑๙๙๕ เดิมชาวบ้านเรียกว่า วัดจันต๊ะโลกหรือวัดจันต๊ะโลก เพราะในวัดเคยมีต้นจันทน์แดงขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ ถือเป็นไม้มงคลใช้บูชาพระตามธรรมเนียมโบราณ จนกระทั่งเมื่อมีการสร้างวัดเมืองเชียงรายได้ใหม่ และพบว่าวัดแห่งนี้อยู่ใจกลางเมืองพอดี จึงได้สถาปนาเสาคือเวียง หรือเสาหลักเมืองขึ้นพร้อมกับเปลี่ยนชื่อวัดเป็น วัดจันต๊ะโลกกลางเวียง แต่ในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ เกิดพายุใหญ่พัดต้นจันทน์แดงหักโค่นลงมา พระอุโบสถและวิหารพังทลาย ต้องบูรณะใหม่ ชื่อวัดจึงเหลือเพียงวัดกลางเวียง

ปัจจุบันเสาหลักเมืองเก่าได้ล้มไปนานแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้สร้างเสาหลักเมืองขึ้นมาใหม่ประดิษฐานอยู่ในมณฑปทรงพิกทองยอดแหลม บริเวณที่ตั้งเสาหลักเมืองเดิม ภายนอกมีรูปปั้นท้าวจตุโลกบาลทำหน้าที่พิทักษ์เสาคือเวียงตามคติความเชื่อของชาวล้านนาส่วนตำแหน่งที่เคยมีต้นจันทน์แดงอยู่นั้น ปัจจุบันทางวัดได้สร้างเจดีย์ขึ้นรอบฐานมีช้างทรงเครื่องยืนราย ส่วนพระอุโบสถนั้นได้สร้างขึ้นใหม่ตามแบบสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์

วัดกลางเวียง

๓ วัดพระสิงห์

สร้างในสมัยพระเจ้ามหาพรหม (พระอนุชาของพระเจ้าเกือนา เจ้าเมืองเชียงใหม่) ผู้ครองเมืองเชียงรายได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๑๔๔๔-๑๔๔๓ จึงสันนิษฐานว่าวัดนี้น่าจะสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๑๙๒๔ เดิมวัดพระสิงห์เคยเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์องค์ที่อยู่ที่เมืองเชียงใหม่ปัจจุบัน

พระอุโบสถของวัดพระสิงห์เป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนา บานประตูแกะสลักไม่เป็นเรื่องดิน น้ำ ลม ไฟ ฝีมือของช่างพื้นบ้านเชียงรายได้ ซึ่งลายบนบานประตูนี้ออกแบบโดยนายถวัลย์ ดัชนีในวัดพระสิงห์ยังเป็นที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลอง บนแผ่นศิลาขนาด กว้าง ๕ นิ้ว ยาว ๒ ฟุต มีอักษรขอมโบราณจารึกว่า "กุศลสาธมมา-อุกสลาธมมา" สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพญามังราย

วัดพระแก้ว

๔ วัดพระแก้ว

เดิมชื่อ "วัดป่าเยยะ" หมายถึงวัดป่าไผ่ เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นสมัยใดไม่ปรากฏหลักฐาน มีความสำคัญในฐานะที่เป็นที่ค้นพบพระพุทธรูปทองคำในบริเวณปฏิมากรหรือพระแก้วมรกต อันเป็นที่มาของชื่อวัดพระแก้ว

คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนชาวเชียงรายได้ร่วมกันสร้างพระพุทธรูปเชียงรายได้ขึ้นเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีพระชนมายุครบ ๙๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ พระพุทธรูปหยกองค์นี้ได้รับพระราชทานนามว่า "พระพุทธรูปรัตนกานธุวิธสาสน์ธรรมมงคล" หมายถึง พระพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นอภิศารแห่งวัดและโปรดเกล้าฯ ให้เรียกนามสามัญว่า "พระพุทธรูปเชียงรายได้"

พระประธานของวัดพระแก้วเป็นพระพุทธรูปสำริดองค์ใหญ่ปางมารวิชัย ซึ่งชาวเชียงรายได้เรียกกันว่า พระเจ้าล้านทองอัญเชิญจากวัดพระเจ้าล้านทอง มาประดิษฐานเป็นพระประธานที่วัดพระแก้ว

วัดดอยงำเมือง

พญามังราย

๕ วัดดอยงำเมือง

แห่งนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ พระอุโบสถสร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมล้านนาประยุกต์ มีหลังคาสองชั้น ช่อฟ้าใบระกา ประดับกระจกลับลิ้น เสาหน้าและหน้าบันประดับลายทองทั้งสองข้าง ประดับติดลายไม้แกะสลัก และหน้าต่างประดับลายทอง

เป็นที่ตั้งของพญามังราย ซึ่งบรรจุพระอัฐิของพญามังราย อันที่จริงวัดดอยงำเมืองนั้นสร้างขึ้นภายหลังจากที่มีพญามังรายแล้ว โดยสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๐๓๒ โดยพระยาสุรศรีภูวาเงินกอง จนถึง พ.ศ. ๒๔๔๕ จึงได้มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดดอยงำเมืองขึ้นใหม่ และมีการสร้างรูปจำลองพญามังราย ประดิษฐานไว้คู่กับพระอัฐิของพระองค์

๖ วัดพระธาตุคุดยทอง

ในปี พ.ศ. ๑๔๐๕ พญามังรายได้ทรงสร้างเมืองเชียงใหม่ โดยก่อปราการโอบคุดยทอง ซึ่งทรงกำหนดให้เป็นสะดือเมืองหรือใจกลางเมือง และได้ทรงบูรณะพระธาตุคุดยทอง ซึ่งสร้างในสมัยพระยาเรณแก้ว ในปี พ.ศ. ๑๔๔๓ เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งส่วนหนึ่งประดิษฐานไว้ที่วัดพระธาตุคุดยตุงและวัดพระธาตุจอมกิตติ

วัดพระธาตุคุดยทอง

๕

พิพิธภัณฑ์และศูนย์ศึกษาชาวเขา

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้จัดตั้งขึ้นโดยสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนชาวเขา เพื่อเป็นสถานที่แสดงวิถีชีวิตของชาวเขาทุกเผ่าในประเทศไทย ได้แก่ อาข่า มูเซอ เย้า กะเหรี่ยง ลีซอ และม้ง มีการฉายสไลด์เกี่ยวกับความเป็นมาของชาวไทยภูเขาในประเทศไทยให้นักท่องเที่ยวได้เลือกชมถึง ๕ ภาษา คือ ไทย อังกฤษ ญี่ปุ่น เยอรมัน และฝรั่งเศส นักท่องเที่ยวยังสามารถสอบถามข้อมูลท่องเที่ยวชมชนชาวไทยภูเขา รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในเชียงใหม่

บริเวณชั้นล่างของพิพิธภัณฑ์มีอาหารที่ร้านอาหารซีแอนดซี หรือ Cabbages and Condoms เป็นร้านที่ส่งเสริมการควบคุมประชากรและป้องกันปัญหาโรคเอดส์โดยจะมีถุงยางอนามัยแจกให้แก่นักท่องเที่ยวฟรี บริการร้านอาหารแบบยุโรปอเมริกันและอาหารพื้นเมืองราคาไม่แพง รายได้นำไปสนับสนุนการดำเนินงานของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนชาวเขา

พิพิธภัณฑ์และศูนย์ศึกษาชาวเขา เปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๑๔.๓๐-๒๐.๐๐ น. ค่าเข้าชมคนละ ๒๐ บาท ส่วนร้านอาหารเปิดบริการ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.

๕ พิพิธภัณฑ์อุบคำ

เป็นพิพิธภัณฑ์เอกชนก่อตั้งโดยอาจารย์อุบลศักดิ์ สุริยะไชย ที่รวบรวมวัตถุโบราณล้านนาซึ่งหาได้ยากเอาไว้มากมาย ส่วนใหญ่เป็นเครื่องใช้เครื่องประดับ เครื่องเงิน ผ้าโบราณ เครื่องแต่งกายในราชสำนักล้านนา รวมทั้งสิ่งของเครื่องใช้ของชนชาติไทยกลุ่มต่างๆ เช่น บัลลังก์ของเจ้าฟ้าเมืองโต ฉลองพระองค์ไหมคำของเจ้าฟ้าและราชโอรสใหญ่

ค่าเข้าชมพิพิธภัณฑ์อุบคำ ๑๐๐ บาท เปิดตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐-๑๔.๐๐ น.

ทำเรือล่องแม่น้ำกก

การล่องน้ำแม่กกเป็นเสน่ห์ของการเที่ยวทางน้ำที่ไม่ควรพลาด โดยลงเรือที่ทำเรือเชียงรายเชิงสะพานแม่ฟ้าหลวง อำเภอเมือง ล่องไปจนถึงบ้านท่าตอน อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ใช้เวลาประมาณ ๔ ชั่วโมง หากนัก

ท่องเที่ยวประสงค์จะล่องแพในแม่น้ำกกต้องไปลงแพที่บ้านท่าตอน ล่องมายังเชียงราย

สองริมฝั่งแม่น้ำกกมีหมู่บ้านชาวไทยภูเขาตั้งอยู่หลายกลุ่ม เช่น บ้านใหม่ (หมู่บ้านไทใหญ่) บ้านเมืองงาม (หมู่บ้านกะเหรี่ยง) บ้านจะคัย (หมู่บ้านมูเซอ) บ้านผามูบใหม่ (หมู่บ้านมูเซอ) ฯลฯ จุดนั่งช้างเที่ยวป่าอยู่ที่ปางช้างบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร ฯลฯ มีสถานที่น่าสนใจเช่น ถ้ำพระ ป่อน้ำร้อน ผาขาว ท่ามกลางธรรมชาติป่าเขาดงงาม

ปางช้างบ้านกะเหรี่ยงรวมมิตร

เขียนรายมีชาวไทยภูเขาอาศัยตามเทือกดอยสูงหลายเผ่า รวมทั้งบนดอยตุง ที่รู้จักกันดีว่าเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก แห่งมหานิกาย ซึ่งพระองค์ท่านได้เสด็จมาประทับที่วัดพระธาตุนันทาราม ดอยตุง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 และทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวัดพระธาตุนันทารามขึ้นเป็นวัดราษฎร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท นิกายมหานิกาย เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 และทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวัดพระธาตุนันทารามขึ้นเป็นวัดราษฎร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท นิกายมหานิกาย เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 และทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวัดพระธาตุนันทารามขึ้นเป็นวัดราษฎร์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท นิกายมหานิกาย เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2520

ดอยตุง ๑
 ดอยแม่สลอง ๒
 ดอยหัวแม่คำ ๓

ชาวอาข่าเก็บใบชาบนดอยแม่สลอง

- พระตำหนักดอยตุง ๑
- สวนแม่ฟ้าหลวง ๒
- สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง ๓
- พระธาตุดอยตุง ๔
- สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าดอยตุง ๕
- ตลิ่งเขาไทยภูเขาบ้านป่ากล้วย ๖
- ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ ๗

ดอยตุง

เป็นที่ตั้งของพระตำหนักดอยตุงและพระบรมธาตุดอยตุง จากบ้านสันกำแพงมีทางลาดยางสู่ดอยตุงระยะทางรวม ๒๕ กิโลเมตร ตลอดเส้นทางมีสถานที่ท่องเที่ยวและที่พักผ่อนหย่อนใจให้ชมเป็นระยะ ดังนี้

๑ พระตำหนักดอยตุง

เป็นที่ประทับแปรพระราชฐานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อทรงงานและปลูกป่าไฟโครงการพัฒนาดอยตุงและพักผ่อนพระอิริยาบถ พระตำหนักดอยตุงเริ่มดำเนินการก่อสร้าง โดยมีพิธีลงเสาเอก หรือที่ทางภาคเหนือเรียกว่า "พิธีปลงเสาเอื้อง" เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

ตัวพระตำหนักมี ๒ ชั้น ชั้นล่างเป็นอาคารผลผลิตระหว่างสถาปัตย์กรรมล้านนาบ้านพื้นเมืองของลัวะหรือลื้อและบ้านไม้ซุง จุดเด่นภายในพระตำหนักอยู่ที่เพดานดาวสร้างจากไม้สนแกะสลักเป็นกลุ่มดาวกลุ่มต่างๆ

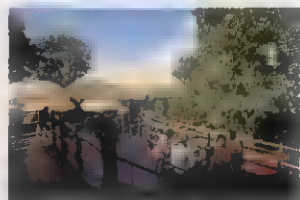
องค์ ของวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และเป็นวันขึ้นปีใหม่ไทยพร้อมภาพประกอบ

๒ สวนแม่ฟ้าหลวง

ตั้งอยู่ด้านหน้าทางเข้าพระตำหนักดอยตุง สร้างในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเนื้อที่ ๒๕ ไร่ ทางเดินช่วงแรกชมหริ่งจากสวนป่า จากนั้นเป็นลานไม้ดอกหลากหลายพันธุ์ นับหมื่นต้นที่จัดแต่งสวยงามเหมือนเวียนทั้ง ๓ เศษ กลางสวนมีประติมากรรมเด็กยืนถือตัว พิธีประติมากรรมนี้คุณมีเทียม อิบอินทอย ประติมากรรมนี้ได้รับพระราชทานชื่อว่า "ดาวต่อเนื่อง" อันตรงกับพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถที่ว่า "ทำงานอะไรก็ตาม จะสำเร็จได้ต้องมี ความต่อเนื่อง"

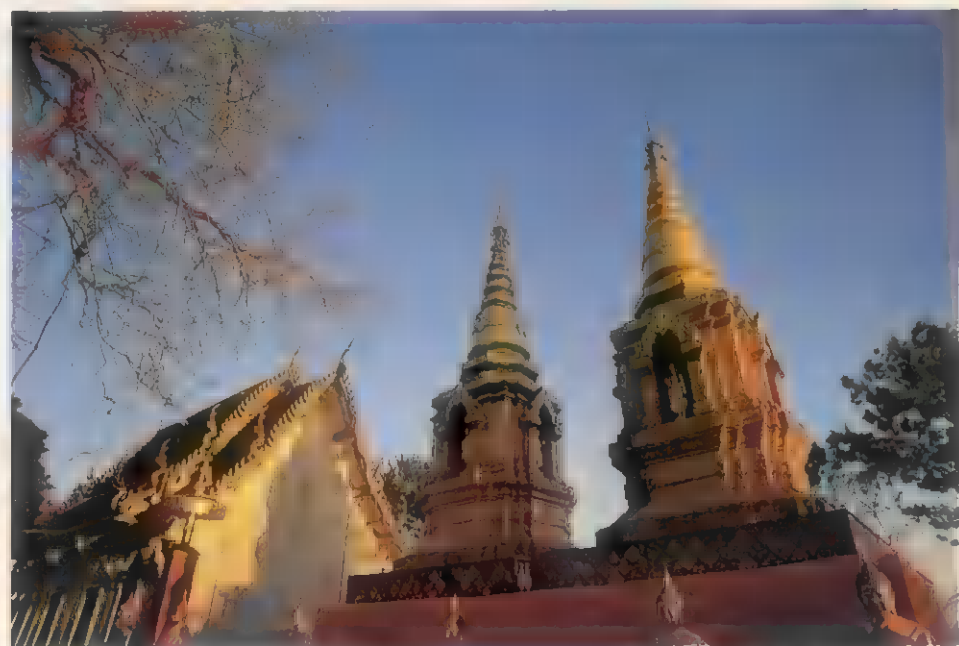
สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง

จุดชมวิวสวนแม่ฟ้าหลวง และสวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง

ภายในสวนแม่ฟ้าหลวงยังประกอบด้วยสวนหลากหลายรูปแบบ ทั้งสวนหิน สวนน้ำ สวนไม้มงคล สวนปาล์ม สวนไม้ใบ และสวนไม้ดอกเมืองหนาว สวนแม่ฟ้าหลวงเปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐-๑๘.๐๐ น. ค่าเข้าชมพระตำหนัก ๗๐ บาทและสวนแม่ฟ้าหลวง ๓๐ บาท ถ้าเข้าชมทั้งสองแห่ง ค่าเข้าชม ๑๐๐ บาท ทางพระตำหนักมีมีคทุเทศก็นำชมภายในพระตำหนักเป็นรอบทุกครั้งชั่วโมง

พระตำหนัก

๓ สวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง

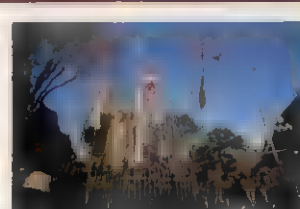
เนื้อที่ ๓๕๐ ไร่ ตั้งอยู่บนดอยช้างมูบ ดอยที่สูงที่สุดของเทือกเขานางนอน สวนรุกขชาติสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่จะฟื้นฟูดอยช้างมูบให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพป่าดั้งเดิมอีกครั้ง

ในส่วนรวบรวมพันธุ์ไม้ไว้เป็นจำนวนมาก มีทั้งพันธุ์ไม้พื้นเมืองและพันธุ์ไม้หายากจากแหล่งต่างๆ ทั่วประเทศ เส้นทางเดินชมพรรณไม้ไปตามไหล่เขา จนถึงยอดสูงสุด บริเวณเนินสูงสุดสร้างด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ย้ายจากที่อื่นมาปลูกที่นี่-แม่สาบบนยอดดอยมีทะเลสาบที่สร้างขึ้นในวันอากาศแจ่มใสสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของขุนเขาและที่ราบได้กว้างไกลไปจนถึงชายแดนพม่าและลาว

ค่าเข้าชมสวนรุกขชาติแม่ฟ้าหลวง คนละ ๕๐ บาท

๔ สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าดอยตุง

เนื้อที่กว่า ๒๐๐ ไร่ จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานีเพาะเลี้ยงและอนุรักษพันธุ์สัตว์ป่า สัตว์ที่เพาะเลี้ยงมีทั้งที่เคยอาศัยอยู่บนดอยตุงและสัตว์หายาก เช่น กวาง

๕ พระธาตุดอยตุง

ปฐมเจดีย์แห่งล้านนา สร้างขึ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยพระเจ้าอัฐราชแห่งนครโยนกนาคนันท์ เพื่อบรรจุพระรากขวัญ เบื้องซ้าย (กระดูกโกลน) ของพระพุทธเจ้า ต่อมาในสมัยพญามังราย พระมหาวชิระโพธิ์เดชะนำพระบรมสารีริกธาตุมาถวายอีก ๕๒ องค์ พญามังรายจึงโปรดให้สร้างพระสถูปบรรจุพระบรมสารีริกธาตุขึ้นอีกองค์หนึ่ง เคียงคู่กับสถูปองค์เดิม พระธาตุดอยตุงเป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวไทใหญ่จากพม่าและชาวลาวจากหลวงพระบาง และเวียงจันทน์ ในช่วงเทศกาลสมโภชพระธาตุดอยตุงนักท่องเที่ยวจะนับพันขึ้นไปจนถึงวัดพระธาตุดอยตุง แต่เส้นทางแคบและชันมากควรจอดพักไว้ด้านล่างแล้วเดินขึ้นบันไดไปนมัสการพระธาตุจะสะดวกกว่า

๖ ตลาดชาวไทภูเขาบ้านป่ากล้วย

เป็นตลาดที่ชาวไทภูเขาเผ่าอาข่าและมูเซอ จะนำสินค้ามาจำหน่าย เช่น เครื่องประดับ เครื่องเงิน ยาม เสื้อผ้า ของที่ระลึกต่างๆ

๗ ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

จัดขึ้นโดยโครงการพัฒนาดอยตุง เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ฝีมือแม่บ้าน และสตรีชาวไทภูเขาบนดอยตุง เช่น ผ้าและพรมทอที่ กระดาษสา กาแฟพันธุ์อาซาฮิกา

พระบรมธาตุเจดีย์ศรีนครินทรา
 ๑
 ร้านชา ๒
 สุสานนายพลต่วน ๓

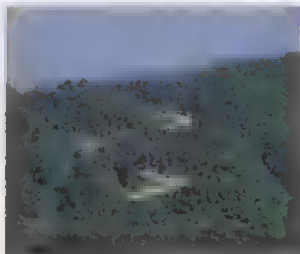

๑๑๑ แม่สลอง

เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชาวจีนจากมณฑลยูนนานที่เข้ามาค้าขายกับทหารจากกองพันที่ ๕ แห่งกองพล ๙๓ นำโดยนายพลต่วนซีเหวิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๔ ทุกวันนี้ต๋อยแม่สลองมีถนนลาดยางตัดผ่านบนดอยมีโรงแรและร้านอาหารพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาชมทิวทัศน์ที่สวยงาม สัมผัสอากาศเย็นสบายและวิถีชีวิตของชุมชนที่ยังคงยึดอาชีพปลูกชาและพืชผักเมืองหนาว

๑๒ พระบรมธาตุเจดีย์ศรีนครินทราสถิตมหาสันติคีรี

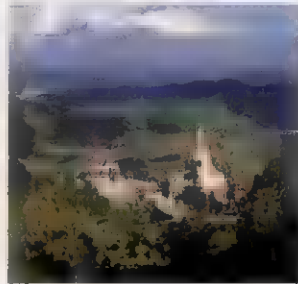
ปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์บนดอยแม่สลอง ซึ่งเป็นที่เคารพของประชาชนทั่วไป

เส้นทางศึกษาเรียนรู้ชุมชนแม่สลอง

๑๓ ร้านชา

ชาวนับได้ว่าเป็นสินค้าขึ้นชื่อของดอยแม่สลอง ส่งขายไปยังกรุงเทพฯ และไปไกลถึงไต้หวัน ไชยาปลูกชาไปตลอดเขา มีทั้งพันธุ์พื้นเมืองและชาชนิดที่นำพันธุ์มาจากไต้หวัน บนดอยแม่สลองมีร้านชาเปิดให้นักท่องเที่ยวลิ้มรสและซื้อติดไม้ติดมือกลับไป นอกจากนั้นยังมีผลไม้เมืองหนาว ผลไม้เชื่อม เครื่องยา และเครื่องปรุงอาหารจากเมืองจีน

พระบรมธาตุเจดีย์ศรีนครินทรา

เหืองดอยแม่สลอง

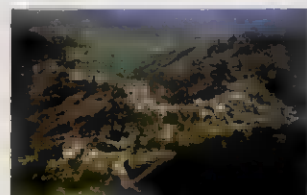
ดอกซากุระริมทางขึ้นดอย

ถนนสายซากุระ

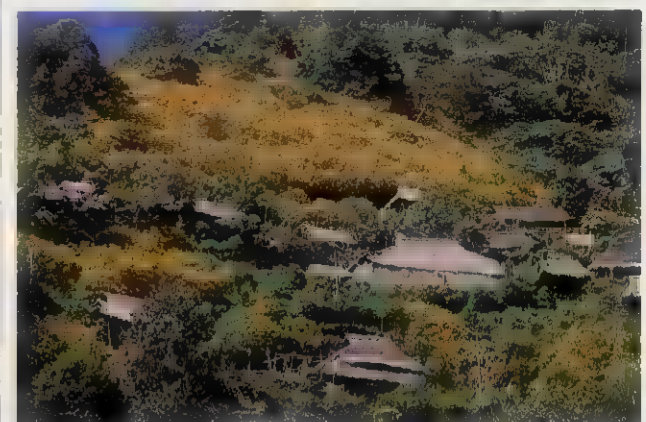
ในช่วงต้นเดือนพฤษภาคมเดือนมกราคมเป็นช่วงที่ดอกนางพญาเสือโคร่งหรือซากุระเมืองไทยบานพวดดอกสีชมพูเต็มต้น ตามริมนถนนบนดอยแม่สลองเป็นระยะทางกว่า ๕ กิโลเมตร ดอกนางพญาเสือโคร่ง เป็นต้นไม้ในตระกูลเดียวกับซากุระ บ้างก็ขึ้นบนดอยสูงตั้งแต่ ๑,๖๕๕-๒,๓๐๑ เมตร จากระดับน้ำทะเล

๑๔ สุสานนายพลต่วน

สร้างด้วยหินอ่อน ที่ตั้งสุสานยังเป็นจุดชมทิวทัศน์ของดอยแม่สลองได้กว้างไกลเช่นเดียวกับบนพระบรมธาตุเจดีย์ศรีนครินทรา

หมู่บ้านสันติคีรี

ทุ่งดอกบัวตอง

๑๕

๑๖ หัวแม่คำ

ช่วงฤดูหนาวราวกลางเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม ดอกบัวตองจะบานสะพรั่งเหลืองอร่ามไปทั่วหุบเขาบนดอยแม่สลอง แต่ที่ดอยห้วยแม่คำ ความงามของดอกบัวตองบนไหล่เขาและบ้านเรือนของชาวไทยภูเขา ก็เป็นเสน่ห์ในอีกแบบหนึ่ง ที่นี่ยังเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นและทะเลหมอกท่ามกลางเทือกเขาสลับซับซ้อน ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่งดงามที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองไทย

๑ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน

ภายในจัดแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีของเมืองเชียงแสน แบ่งเป็น ส่วนที่หนึ่ง แสดงเรื่องประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน และวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ปู้นั้นจากวัดป่าสัก พระพุทธรูปศิลาปะล้านนาจเร็ก เครื่องถ้วยล้านนา ส่วนที่๒ เกี่ยวกับโบราณสถาน และโบราณวัตถุสำคัญที่พบในเมืองโบราณเชียงแสน และที่ยื่น ส่วนที่ ๓ จัดแสดงเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชนแถบลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งชาวไทยใหญ่ ไทลื้อและชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน เปิดตั้งเมื่อเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ทุกวัน พุธ-อาทิตย์เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชมคนละ ๑๐ บาท

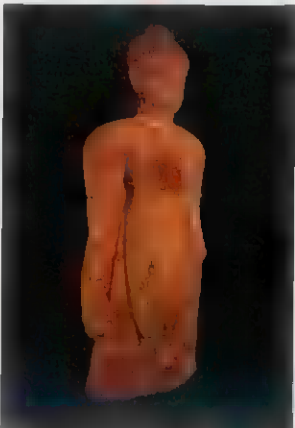
เบื้องต้นพิพิธภัณฑ์ เป็นศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งให้บริการข้อมูลเมืองโบราณเชียงแสน

วัดเจดีย์หลวง

๒ วัดเจดีย์หลวง

พระเจ้าแสนภูโปรดให้สร้างในปี พ.ศ. ๑๔๓๔ เจดีย์หลวงภายในเป็นเจดีย์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองโบราณเชียงแสน เป็นเจดีย์ทรงระฆังแบบล้านนาฐาน ๘ เหลี่ยม ส่วนพระวิหารเจดีย์รายโดยรอบ และซุ้มกำแพงวัดเหลือเพียงซาก

พระพุทธรูปในพิพิธภัณฑ์ เชียงแสน

เจดีย์พระธาตุนานาชาติ

ลายปูนปั้นของเจดีย์พระธาตุนานาชาติ

วัดพระเจ้าล้านทอง

๓ วัดป่าสัก

พระเจ้าแสนภู ทรงสร้างวัดแห่งนี้ เมื่อ พ.ศ. ๑๔๓๔ เพื่อบรรจุพระโคปรกธาตุ (พระธาตุกระดูกตัวช้างขาว) และโปรดเกล้าฯ ให้ปลูกต้นสักจำนวน ๓๐๐ ต้นทั่วบริเวณ

วัดป่าสักมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๖ ไร่ ประกอบด้วยโบราณสถานต่างๆ จำนวน ๒๒ แห่ง เจดีย์ประธานเป็นเจดีย์ทรงปราสาท ยอดทรงระฆังแบบห้ายอด ที่ฐานเป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูปสลักเป็นรูปเทพดา ส่วนกลางเป็นเรือนธาตุ ที่มุมประดิษฐานพระพุทธรูปทั้งสี่ด้าน ส่วนยอดเป็นองค์ระฆัง มีเจดีย์องค์เล็กประดับอยู่ทั้งสี่เจดีย์

วัดป่าสักยังเป็นเจดีย์ที่คงสภาพสมบูรณ์ที่สุดในเมืองโบราณเชียงแสน และเป็นเจดีย์ที่มีควมงดงามมากที่สุดองค์หนึ่งในกลุ่มศิลปะล้านนา ลวดลาย

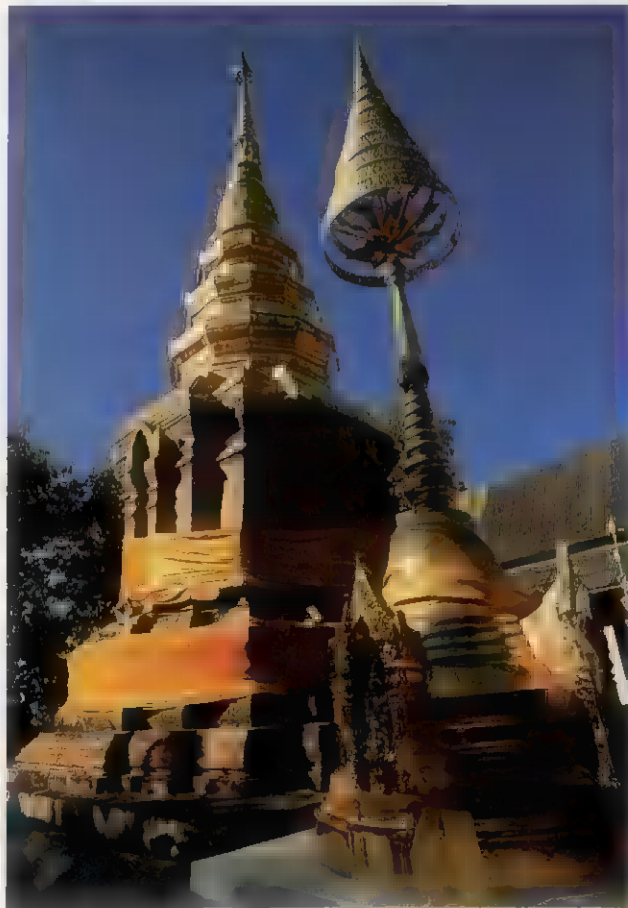
ที่ประดับอยู่บนองค์เจดีย์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาศิลปะและโครงสร้างทางศิลปะล้านนาโดยผสมผสานศิลปะสุโขทัย พุกาม และทวารวดีเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืนจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและเป็นต้นเค้าวิวัฒนาการของเจดีย์เรือนธาตุศิลปะ ล้านนา

ค่าเข้าชม คนละ ๑๐ บาท

๔ วัดพระเจ้าล้านทอง

วัดพระเจ้าล้านทองสร้างขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๐๓๒ ในสมัยพระยาสุรราชฎาเงินกองหรือพระเจ้าทองจั่ว โดยโปรดเกล้าฯ ให้หล่อพระพุทธรูป มีน้ำหนักล้านทอง (๑,๒๐๐ กิโลกรัม) พื้นพระประธาน หน้าตักกว้าง ๓ เมตร สูง ๓ เมตรเศษ เรียกว่า พระเจ้าล้านทอง ในพระอุโบสถยังมีพระเจ้าน้องทิพย์ เป็นพระพุทธรูปทองเหลืองที่มีพระพักตร์งดงามมาก เป็นพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยหน้าตักกว้าง ๑ ศอก ๑๔ นิ้ว สูง ๒ ศอก ๑๖ นิ้ว ได้มาจากวัดทองทิพย์

๑๕

วัดพระธาตุจอมกิติ

องค์พระธาตุอยู่บนเนินเขา โดยมีบันไดนาถ ๓๓๙ ขั้น เป็นทางเดินขึ้น ไปนมัสการหรือจะนำรถขึ้นไปจอดบนพระธาตุเลยก็ได้ พระธาตุจอมกิติเป็นเจดีย์ทรงมณฑปที่สร้างขึ้นโดยพระเจ้าฟ้างุ้ม เพื่อบรรจุพระบรมสารีริกธาตุต่อมาในปี ๒๕๒๐๓๐ หมื่นเชียงแสนได้ก่อสร้างเจดีย์องค์ใหม่ครอบทับองค์เดิม บริเวณพระธาตุจอมกิติมีพระพุทธรูปปางเล็กตั้งอยู่อีกองค์หนึ่งคือพระธาตุจอมแจ้ง และสิ่งดึงดูดชมที่หนึ่งของแม่น้ำโขงอยู่หลังองค์พระธาตุจอมแจ้ง

พระพุทธรูปปางองค์พระธาตุจอมกิติ

๖ วัดพระธาตุผาเงา

เป็นที่ตั้งของพระธาตุผาเงา ซึ่งเป็นเจดีย์ทรงระฆังขนาดเล็กตั้งอยู่บนก้อนหินใหญ่ และมีหินอีกก้อนหนึ่งอยู่หน้าองค์พระธาตุ ชาวบ้านถือว่า เป็นเงาของพระธาตุ จึงเรียกว่าพระธาตุผาเงา

วัดพระธาตุผาเงาเดิมชื่อว่าวัดสบคำ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง ซึ่งถูกน้ำฉาบตลิ่งพังทลายทุกปี ชาวบ้านจึงได้ย้ายวัดลงมาสร้างใหม่อยู่ตรงวัดร้างเชิงดอยคำ ใกล้กับพระธาตุผาเงา ในระหว่างก่อสร้างมีการขุดพบพระพุทธรูปได้ฐานพระพุทธรูปเก่าของวัดร้าง บริเวณด้านข้างของพระธาตุผาเงาเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะแบบเชียงแสนที่งดงามมาก เมื่อขุดต่อไปได้ครึ่งองค์จึงหยุด แล้วสร้างพระอุโบสถขึ้นครอบไว้ และตั้งชื่อว่า หลวงพ่อผาเงา

๑๖

พระบรมธาตุพุทธนิมิตเจดีย์

ตั้งอยู่บนยอดดอยคำเป็นเจดีย์สีขาวองค์ใหญ่ที่พุทธศาสนิกชนพร้อมใจกันสร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นพระวชิระกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ บริเวณที่ตั้งเจดีย์ ยังเป็นจุดที่สามารถมองเห็นพื้นที่ปริมณฑลโขง ตั้งแต่บริเวณสบคำกว้างไกลไปจนถึงตัวเมืองเชียงแสนได้ชัดเจนและงดงามมาก

ฝูงนกเป็ดน้ำอพยพที่หนองผาเงา

๑๗

ทะเลสาบเชียงแสน

หรือเขื่อนท่าผาลำสัตว์ป่าหนองบงคาย มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓,๗๐๐ ไร่ ประกาศเป็นเขื่อนท่าผาลำสัตว์ เมื่อปี ๒๕๒๕ เดิมเป็นเพียงหนองน้ำขนาดเล็ก จนมีการสร้างฝายกั้นทางน้ำ ทำให้น้ำเอ่อล้น จนเกิดเป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ พร้อมทั้งมีหนองน้ำขนาดเล็กกระจายอยู่หลายแห่งท่ามกลางเนินเขาเตี้ยรอบๆ เป็นภาพอันงดงามโดยเฉพาะฤดูหนาวที่มีอากาศเย็นสบายและ

ทัศนทิวสวยปกคลุมทั่วไปตามเนินเขา มีรีสอร์ทของเอกชนให้เลือกหลายแห่ง ทะเลสาบเชียงแสนยังเป็นแหล่งดูนกที่มีชื่อเสียง เพราะเป็นถิ่นอาศัยของนกน้ำและนกทั้งจำนวนมาก โดยเฉพาะนกเป็ดน้ำที่ย้ายถิ่นเข้ามาในช่วงฤดูหนาว หลายชนิดเป็นนกหายาก เช่น เป็ดแมนดาริน เป็ดเทาถิ่นดำ เป็ดเป็ดหน้าเขียว เป็ดหัวเขียว ฯลฯ

เหนือสุดแดนสยาม เขตแดนสามแผ่นดิน

อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สาย มีแนวเขตติดต่อกับพม่า และลาว
เชียงแสนเป็นจุดแรกที่แม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศไทย และเป็นที่ตั้งของสามเหลี่ยมทองคำ
แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทั่วโลก

- สามเหลี่ยมทองคำ ๑
- พิพิธภัณฑ์บ้านดิน ๒
- ท่าเรือบัก ๓
- ตลาดชายแดนไทย-พม่า ๔
- วัดพระธาตุดอยเวา ๕

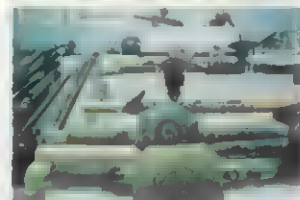
สามเหลี่ยมทองคำ

เป็นจุดบรรจบของชายแดนประเทศไทย-ลาว-พม่า มีแม่น้ำรวกเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างไทย-พม่า ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำโขงที่กันพรมแดนระหว่างไทย-ลาว บริเวณที่ชาวบ้านเรียกว่า สบรวก รู้จักกันในนามของสามเหลี่ยมทองคำ บริเวณนี้เคยมีการค้าฝิ่น โดยแลกเปลี่ยนกับทองคำ

ทิวทัศน์ของแม่น้ำโขงบริเวณนี้มี ความงามหลากหลาย โดยเฉพาะยามเช้าที่ดวงอาทิตย์ขึ้นท่ามกลางสายหมอกคั่นฝั่งพม่าและลาวนักท่องเที่ยวนิยมนั่งเรือเที่ยวชมทิวทัศน์จุดบรรจบของพรมแดนไทย ลาว และพม่า โดยมีบริการนั่งเรือเที่ยวชมหลายจุด ค่าเรือก็อยู่ระหว่าง ๓๐๐-๔๐๐ บาท นั่งได้ ๖-๑๒ ชั่วโมงนั่งชมทิวทัศน์สองฝั่งแม่น้ำโขงไปไกลถึงเชียงแสนและเชียงของ ก็มีบริการค่าเรือก็แพงขึ้นอีกตามระยะทางสำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจล่องแม่น้ำโขงไปเที่ยวทางตอนใต้ของประเทศจีน ก็สามารถเลือกโปรแกรมเที่ยวกับเรือสำราญเอกชนซึ่งได้จัดโปรแกรมไว้ให้เลือกหลายรายการ เช่น หลวงพระบาง สิบสองปันนา-คุนหมิง เป็นต้น

หากประสงค์จะชมทิวทัศน์มุมกว้างของสามเหลี่ยมทองคำบริเวณสบรวกและเพื่อนบ้าน ต้องขึ้นไปบนดอยเชียงเมี่ยง ที่อยู่ริมแม่น้ำโขง เป็นที่ตั้งของวัดเก่าแก่คือ พระธาตุภูเข้า หรือภูเข้า แต่ปัจจุบันเหลือเพียงกองอิฐ

ที่ไม่คงรูปใดๆ นอกจากบริเวณฐานเท่านั้น

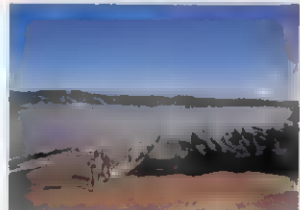
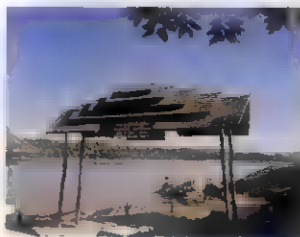
พิพิธภัณฑ์บ้านดิน

เป็นสถานที่จัดแสดงเรื่องราวความเป็นมาของตำนานพื้นแห่งดินแดนสามเหลี่ยมทองคำ ตั้งอยู่เชิงทางขึ้นวัดพระธาตุภูเข้า โดยเสียดำเข้าชมคนละ ๒๒ บาท เปิดให้ชมตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐-๑๕.๓๐ น.

ท่าเรือบัก

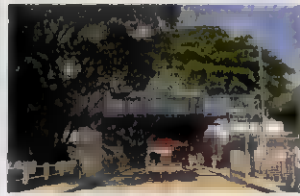
เชียงของเป็นอำเภอเล็กๆ ที่สงบ ชุมชนยังคงมีชีวิตชีวาที่เรียบง่าย หากสนใจพักที่นี่ก็มีบริการโฮมสเตย์แห่งให้เลือกพัก ที่อำเภอเชียงของนักท่องเที่ยวสามารถผ่านแดนไปเที่ยวฝั่งลาวที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว โดยต้องทำใบผ่านแดนชั่วคราว พักในแขวงบ่อแก้วได้ ๓ วัน ขึ้นเรือข้ามแม่น้ำโขงได้ที่ท่าเรือบักข้ามไปฝั่งลาวได้ตั้งแต่ ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น จากเมืองห้วยทรายมีเรือโดยสารล่องแม่น้ำโขงไปเมืองหลวงพระบางเป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมกันมาก นักท่องเที่ยวชาวไทยมักเช่าเรือจากท่าเรือบักย้อนขึ้นไปยังเชียงแสน และสามเหลี่ยมทองคำ เพื่อชมทิวทัศน์สองฝั่งแม่น้ำโขง

ข้ามไปเที่ยวฝั่งลาวที่ท่าเรือบัก

จังหวัดเชียงราย (พม่า)

วัดพระธาตุดอยเวา

ก่อนถึงชายแดนแม่สายประมาณ ๓๐๐ เมตร เป็นที่ตั้งของวัดพระธาตุดอยเวา ปูชนียสถานสำคัญของเมืองเชียงราย อีกแห่งหนึ่ง สามารถนารถไปจอดได้ที่เชิงบันได หรือจะขับขึ้นไปถึงองค์พระธาตุก็ได้

พระธาตุดอยเวานี้ผู้ครองนครโยนก นาคพันธุ์เป็นผู้สร้างเพื่อบรรจุพระเกศาธาตุองค์หนึ่ง พระธาตุดอยเวาจึงนับเป็นพระบรมธาตุที่เก่าแก่รองจากพระธาตุดอยตุง และเป็นที่สักการะของชาวเชียงราย นอกจากนี้บนดอยเวายังเป็นจุดที่สามารถชมทิวทัศน์ของอำเภอแม่สาย และท่าขี้เหล็กทางฝั่งพม่าได้เป็นอย่างดี

ตลาดชายแดนไทย-พม่า

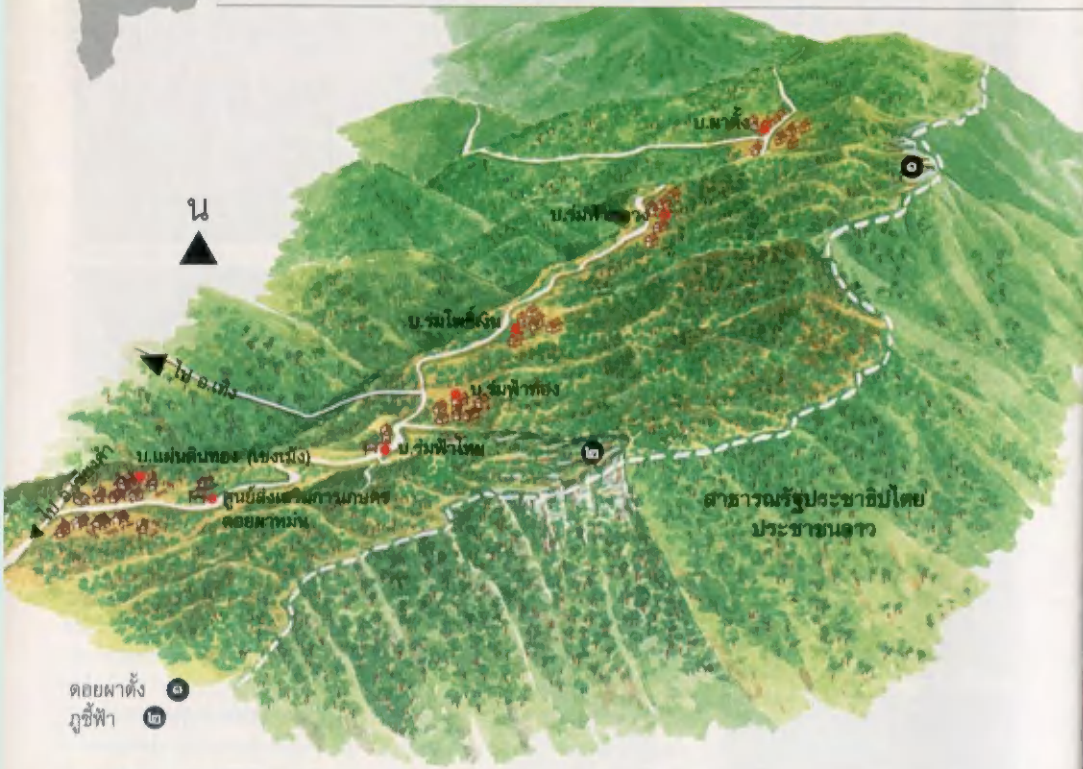
เป็นตลาดชายแดนแหล่งใหญ่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปซื้อสินค้าโดยเฉพาะพลอยสี หัตถกรรม และหอยสังข์ต่างๆ หรือจะข้ามไปหาซื้อที่ตลาดท่าขี้เหล็กที่ฝั่งพม่าก็ได้ และยังสามารถเข้าไปเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดท่าขี้เหล็กหรือเขารอดไปเที่ยวเชียงตุงก็ได้

หากต้องการไปเที่ยวพม่าต้องนำบัตรประชาชนไปติดต่อกัน จุดทำใบผ่านแดนเชียงแสนแม่สาย หรือเลือกค่าธรรมเนียมค่าทำบัตรผ่านแดนชั่วคราวคนละ ๓๒ บาท จากนั้นนำไปยื่นที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองบริเวณเทศบาล เมื่อข้ามไปพม่าแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองอีกคนละ ๐๒ บาท บัตรผ่านแดนชั่วคราว อนุญาตให้อยู่ในจังหวัดท่าขี้เหล็ก ๓ วัน

ปิ่นชนัญ ดุติวทัศน์

ดอยผาดัง ๑
ภูชี้ฟ้า ๒

ดอยผาดัง

อยู่ในระดับความสูง ๑,๒๓๕ เมตร เป็นจุดชมทัศนียภาพอันงดงามของชายแดนไทย-ลาว เพราะมีทะเลหมอกปรากฏอยู่ตลอดปีในยามเช้าท่ามกลางเทือกเขาสลับซับซ้อน แต่ฤดูหนาวเป็นช่วงที่ทิวทัศน์บนดอยผาดังสวยงามที่สุด จะมองเห็นทะเลหมอกขาวสะอาด หนา ทึบลอยต่ำปกคลุมทิวเขาเบื้องล่างกว้างไกลสุดสายตาตั้งแต่รุ่งสางจนเมื่อแสงแดดร้อนแรงขึ้น สายหมอกจึงค่อยๆ ลอยสูงขึ้นแล้วไหลเลื่อนผ่านช่องเขาไปราวกับสายน้ำ เผยให้เห็นผืนป่าดิบและแม่น้ำโขงในเขตฝั่งลาวชัดเจนไปตามร่องน้ำของหุบเขา เป็นทิวทัศน์ที่งามจับตามาก หากเป็นช่วง

เดือนธันวาคม-เดือนมกราคม ยังได้เห็นดอกซากุระบานอวดดอกสีชมพูงดงามทั่วดอยไม่แพ้ดอยแม่สลอง

ชาวจีนฮั่นกับหอมหัวใหญ่จากไร่บนดอยผาดัง

ภูชี้ฟ้า

เป็นจุดชมทิวทัศน์ที่สวยงามที่สุดของเชียงราย ภูชี้ฟ้าโดยเฉพาะยามเช้าสวยงามกว่าเทือกดอยอื่น ทั้งนี้เพราะบนภูชี้ฟ้ามีที่ราบกว้างปกคลุมด้วยทุ่งหญ้าตลอดแนวหน้าผาที่ยื่นเข้าไปทางฝั่งลาว โดยบริเวณยอดสูงสุดมีลักษณะเป็นยอดแหลมชี้ขึ้นไปบนฟ้า เมื่อขึ้นไปยืนบนยอดภูชี้ฟ้า จึงสามารถมองเห็นหุบเขาสลับซับซ้อนเบื้องล่างจากเขตแนวชายแดนลึกต่อเข้าไปทางฝั่งลาวได้เป็นอาณาเขตกว้างไกลทุกทิศทาง ในช่วงฤดูหนาวทิวทัศน์และทะเลหมอกบนภูชี้ฟ้าจะสวยงามที่สุดอากาศก็หนาวเย็นมาก บางปีลดต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง นักท่องเที่ยวมีโอกาสร่วมกับค้างแรมปรากฏตามไปไม่ และพื้นผิวต่างๆ ถ้าเป็นช่วงเดือนกุมภาพันธ์ก็จะได้เห็นดอกเสี้ยวหรือชงโคป่า บาน

สะพรั่งอวดดอกสีขาวอยู่ทั่วไป บนภูชี้ฟ้ามีเส้นทางเดินขึ้นไปชมทิวทัศน์อยู่สองแห่ง คือที่บ้านร่มฟ้าไทยและบ้านร่มฟ้าทอง ทั้งนี้เมื่อขึ้นมาจากบ้านแผ่นดินทองแล้วจะพบกับสามแยกสู่หมู่บ้านทั้งสองแห่งระยะทางราว ๒ กิโลเมตรเท่ากัน บ้านร่มฟ้าไทยอยู่ด้านขวา ส่วนบ้านร่มฟ้าทองแยกไปทางซ้ายตามเส้นทางสู่ดอยผาดัง สำหรับบ้านร่มฟ้าไทยมีบ้านพักและร้านอาหารบริการหลายแห่ง นักท่องเที่ยวจึงนิยมพักและเดินขึ้นตามเส้นทางนี้ แต่ระยะทางถึงยอดดอยค่อนข้างไกล ประมาณ ๑,๔๐๐ เมตร ส่วนเส้นทางด้าน บ้านร่มฟ้าทองสามารถนำรถขึ้นไปจอดได้ถึงหน่วยจัดการต้นน้ำห้วยงาว-งาว และเดินต่อขึ้นไปอีกเพียง ๔๐๐ เมตรเท่านั้นแต่ทางเดินทั้งสองด้านชันพอๆกัน

ชาวอาข่าเดินกลับจากไร่ที่ภูชี้ฟ้า

ท่องเที่ยวธรรมชาติ

สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบสัมผัสการผจญภัยท่ามกลางธรรมชาติป่าเขา ดินแดนแห่งขุนเขาอย่างเชียงรายได้มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจอยู่หลายแห่ง ทุกแห่งยังคงมีธรรมชาติสมบูรณ์อยู่มาก ทำให้มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมาย โดยเฉพาะนก จึงเหมาะสำหรับการเดินป่าและดูนก รวมทั้งมีน้ำตกสวยงามให้เที่ยวเล่นและนำเดินไปกางนอนชมธรรมชาติได้

๑ คอยาวี

อยู่ในเขตอำเภอแม่สรวย เป็นถิ่นของชาวไทยภูเขาหลายเผ่า รวมทั้งชาวจีนฮ่อ ซึ่งทำไร่ชาเช่นเดียวกับพี่น้องบนดอยแม่สลอง แต่ส่วนใหญ่ปลูกชาพื้นเมืองหรือชาฮ่อซึ่งมีบ้านเลาซึ่งมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว

๒ ววนอุทยานน้ำตกขุนกรณ์

ชาวบ้านเรียก น้ำตกคาดหมอก สูงถึง ๗๐ เมตร เป็นน้ำตกที่สูงและสวยที่สุดของจังหวัดเชียงราย

๓ อุทยานแห่งชาติดอยหลวง

มีพื้นที่ ๗๓๖.๒๕๐ ไร่ มีดอยหลวงเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดสูงประมาณ ๑,๖๔๗ เมตร ป่าดอยหลวงเป็นแหล่งต้นน้ำแม่ปัวลว แม่ปัวว และกว๊านพะเยา และเป็นแหล่งดูนก ดมกลิ่นดีแห่งหนึ่ง

๔ น้ำตกปูแกง

ในอุทยานแห่งชาติดอยหลวงมีน้ำตกหลายแห่ง แต่ที่อยู่ในเขตจังหวัดเชียงราย คือ น้ำตกปูแกง มี ๔ ชั้น ชั้นที่สวยงาม คือ ชั้นที่ ๔ และ ๕ มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติ จากสถานที่พักแรมถึงน้ำตกชั้นที่ ๒ ระยะทาง ๕๐๐ เมตร และอีกเส้นทางถึงน้ำตกชั้นบนสุดระยะทาง ๑,๕๐๐ เมตร

สำหรับคนชอบเดินป่า มีเส้นทางถึงดอยหมอกในจังหวัดพะเยา จุดนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของอุทยานฯ ดอยหลวงได้รอบเมืองพะเยา และกว๊านพะเยา สนใจติดต่อเจ้าหน้าที่นำทางได้ที่ทำการอุทยานฯ

น้ำตกขุนกรณ์

๕ อุทยานแห่งชาติขุนแจ

เป็นป่ารอยต่อระหว่างจังหวัดเชียงราย-เชียงใหม่ มีดอยลังกาหลวง สูงถึง ๒,๐๓๐ เมตร นับเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในเชียงรายและสูงเป็นอันดับ ๕ ของไทย

อุทยานแห่งชาติขุนแจเป็นแหล่งดูนกอีกแห่งหนึ่ง โดยเฉพาะนกบนที่สูง ด้านหลังที่ทำการมีเส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร หากต้องการพิชิตยอดดอยลังกาหลวง สามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ได้ที่ทำการฯ การเดินทางใช้เวลา ๔ วัน จากยอดดอยสามารถมองเห็นขุนเขาและผืนป่าของอุทยานฯ ขุนแจ อุทยานฯ แจ๋ฮ่อนและอุทยานฯ แม่ตะโลว นอกจากนี้ยังมีเส้นทางเดินขึ้นดอยมด ซึ่งมี ความสูง ๑,๗๐๐ เมตร ใช้เวลา ๓ วัน จากยอดดอยสามารถมองเห็นตัวเมืองเชียงใหม่ทางตะวันตก และตัวเมืองเชียงรายทางตะวันออก

อุทยานฯ ไม่มีบ้านพักไว้บริการ แต่นักท่องเที่ยวสามารถนำเต็นท์มากางพักแรมได้

ธารน้ำจากน้ำตกขุนแจ

น้ำตกปูแกง

ข้อมูลการเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปจังหวัดเชียงราย โดยใช้เส้นทางต่างๆ ดังนี้

รถยนต์

มีเส้นทางหลวงให้เลือกเดินทางโดยสะดวก ๓ เส้นทาง ได้แก่
๑. เส้นทางนครสวรรค์-ลำปาง-พะเยา-เชียงราย จากวังสราญตามถนนพหลโยธิน (ทางหลวงหมายเลข ๑) ผ่านประตูน้ำพระอินทร์ แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ ที่อำเภอวังน้อย จากนั้นมุ่งตรงผ่านจังหวัดอุตรดิตถ์ สิงห์บุรี ชัยนาท แล้วเข้าสู่ถนนพหลโยธินอีกครั้งที่จังหวัดอุทัยธานี ผ่านจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร ตาก เข้าสู่จังหวัดลำปาง แล้วตรงไปทางจังหวัดพะเยา จนถึงตัวเมือง รวมระยะทางจากกรุงเทพฯ จนถึงตัวเมือง

เชียงราย ประมาณ ๔๓๐ กิโลเมตร
๒. เส้นทางนครสวรรค์-พิษณุโลก-แพร่-เชียงราย ใช้เส้นทางเดียวกับเส้นทางที่ ๑ เมื่อไปถึงจังหวัดนครสวรรค์ ให้แยกขวามือไปตามทางหลวงหมายเลข ๑๑๗ (นครสวรรค์-พิษณุโลก) จากนั้นจึงใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๑ (พิษณุโลก-เด่นชัย) จากจังหวัดพิษณุโลก ผ่านจังหวัดอุตรดิตถ์ จนถึงอำเภอเด่นชัย ให้เลี้ยวไปทางจังหวัดแพร่ ตามทางหลวงหมายเลข ๑๑๑ (แพร่-น่าน) จนถึงอำเภอวังจันทน์ เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข ๑๐๓ ซึ่งจะไปบรรจบกับถนนพหลโยธินที่อำเภอเมือง เข้าสู่จังหวัด

พะเยา แล้วตรงต่อไปจนถึงเชียงราย ระยะทางโดยรวมประมาณ ๔๐๔ กิโลเมตร
๓. เส้นทางนครสวรรค์-ลำปาง-เชียงใหม่-เชียงราย ใช้เส้นทางเดียวกับเส้นทางที่ ๑ จนถึงจังหวัดลำปาง จึงเปลี่ยนไปใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๑ (ลำปาง-เชียงใหม่) ผ่านไปยังจังหวัดลำพูน แล้วเข้าสู่จังหวัดเชียงใหม่ แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๔ (เชียงใหม่-เชียงราย) ผ่านดอยสะเก็ด แม่ชะจาน เวียงป่าเป้าเข้าสู่เชียงราย รวมระยะทางประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง

	เที่ยวไปจากกรุงเทพฯ	เที่ยวกลับจากเชียงราย
รถปรับอากาศ วีไอพี		
บ. ขนส่ง จำกัด	๐๗.๐๐, ๐๙.๐๕, ๐๙.๓๐, ๒๒.๐๐ น.	๐๔.๐๐, ๐๔.๓๐, ๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.
บ. สยามเพิร์ลทัวร์ จำกัด	๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.	๐๔.๐๐, ๐๔.๓๐ น.
รถปรับอากาศชั้น ๑		
บ. ขนส่ง จำกัด	๐๔.๐๐ น.	๐๗.๓๐ น.
บ. สยามเพิร์ลทัวร์ จำกัด	๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.	๐๔.๐๐, ๐๔.๓๐ น.
บ. อินทราทัวร์		๐๔.๐๐, ๐๗.๓๐, ๐๙.๐๐ น.
บ. สมบัติทัวร์	๐๗.๐๐, ๐๔.๐๐, ๐๔.๓๐, ๒๐.๐๐ น.	๐๔.๐๐, ๐๗.๐๐, ๐๔.๓๐, ๐๙.๐๐ น.
บ. คุณาสทัวร์	๐๙.๐๐ น.	๐๔.๓๐ น.
บ. พิษณุโลกยานยนต์ทัวร์	๐๙.๓๐ น.	๐๔.๓๐ น.
รถปรับอากาศชั้น ๒		
บ. ขนส่ง	๐๗.๐๐, ๐๗.๐๐-๒๐.๐๐ น./ทุก ๓๐ นาที	๐๔.๐๐, ๐๖.๓๐, ๐๗.๐๐, ๐๔.๐๐, ๐๔.๓๐, ๐๔.๕๕, ๐๙.๐๕ น.
บ. เขติชัยทัวร์	๐๙.๓๐, ๐๕.๓๐, ๒๐.๐๐ น.	๐๔.๓๐, ๐๖.๐๐, ๐๔.๕๕ น.
รถธรรมดา		
บ. ขนส่ง	๐๕.๐๐, ๐๖.๐๐, ๒๐.๐๐ น.	๐๖.๐๐, ๐๗.๓๐, ๒๐.๐๐ น.
บ. เขติชัยทัวร์	๐๙.๓๐, ๐๕.๓๐, ๒๐.๐๐ น.	๐๔.๓๐, ๐๖.๐๐, ๐๔.๕๕ น.
บ. สมบัติทัวร์		๐๗.๓๐ น.
	จากกรุงเทพฯ	จากแม่สาย
รถปรับอากาศ วีไอพี		
บ. ขนส่ง	๐๗.๓๐, ๐๙.๐๐ น.	๐๗.๐๐, ๐๗.๔๐ น.
บ. สยามเพิร์ลทัวร์ จำกัด	๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.	๐๗.๐๐, ๐๗.๓๐ น.
รถปรับอากาศชั้น ๑		
บ. สยามเพิร์ลทัวร์	๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.	๐๗.๐๐, ๐๗.๓๐ น.
บ. อินทราทัวร์	๐๙.๐๐ น.	๐๗.๐๐ น.
บ. สมบัติทัวร์	๐๙.๐๐, ๐๙.๔๕ น.	๐๖.๓๐, ๐๗.๓๐ น.
	จากกรุงเทพฯ	จากเชียงใหม่
รถปรับอากาศชั้น ๑		
บ. ขนส่ง	๐๔.๐๐ น.	๐๖.๐๐ น.

กรุงเทพฯ-เทิง-เชียงของ

กรุงเทพฯ	บ. สยามเพิร์ลทัวร์	๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.
เชียงของ	บ. สยามเพิร์ลทัวร์	๐๖.๐๐ น.
เทิง		๐๔.๐๐ น.

รถปรับอากาศชั้น ๑

กรุงเทพฯ	บ. ขนส่ง	๐๙.๐๐ น.
	บ. คุณาสทัวร์	๐๙.๐๐ น.
	บ. สมบัติทัวร์	๐๙.๐๐, ๐๙.๓๐ น.
เชียงของ	บ. ขนส่ง	๐๕.๓๐ น.
	บ. คุณาสทัวร์	๐๕.๐๐ น.
	บ. สมบัติทัวร์	๐๖.๐๐ น.
เทิง		๐๔.๐๐ น.

รถปรับอากาศชั้น ๒

กรุงเทพฯ	บ. ขนส่ง	๐๔.๐๐ น.
	บ. ดาวฟาร์ม	๐๙.๓๐ น.
	บ. เมืองเหนือ	๒๐.๓๐ น.
เชียงของ	บ. ขนส่ง	๐๖.๐๐ น.
	บ. ดาวฟาร์ม	๐๖.๐๐ น.
	บ. เมืองเหนือ	๐๕.๓๐ น.

เครื่องบิน

มีเที่ยวบินตรงจากกรุงเทพฯ ไปเชียงรายทุกวัน วันละ ๓ เที่ยวบิน (อาทิตย์ ๔ เที่ยวบิน) สอบถามได้ที่ โทร. (๐๒)๒๔๐-๐๐๐๐-๐๒๐ (หลานหลวง), (๐๒)๒๓๔-๓๐๐๐-๐๙ (สีลม), (๐๒)๒๔๕-๒๐๒๐ (โรงแรมเอเชีย), (๐๒)๕๐๓-๐๐๒๐ (สำนักงานใหญ่), (๐๒)๒๔๕-๗๗๙๐ (รัฐสภา), และ (๐๒)๒๓๓-๙๙๘๖-๕๐ (แกรนด์ไฮทาวเวอร์), และมีเที่ยวบินไปกลับเชียงใหม่-เชียงรายทุกวัน วันละ ๒ เที่ยวบิน สอบถามได้ที่ โทร.(๐๕๓)๒๐๐๔๔-๗ (เชียงใหม่), (๐๕๓)๒๗๗๗๔๒, ๒๗๗๖๔๐ (สนามบินเชียงใหม่) โทร.(๐๕๓)๗๕๗๗๔-๕ (เชียงราย), (๐๕๓)๗๙๓๐๔-๕๓-๗๖๓๓ (สนามบินเชียงราย)

รถโดยสาร

ปลายทาง	เวลาบริการ
สาย ๑๒๔๑ แม่จัน	๐๖.๐๐-๐๔.๐๐ น.
สาย ๑๒๔๕ เชียงแสน	๐๖.๐๐-๐๔.๐๐ น.
สาย ๑๒๔๖ แม่สรวย-เวียงป่าเป้า-แม่ชะจาน	๐๔.๐๐-๐๗.๐๐ น.
สาย ๒๒๒๔ เวียงชัย-เชียงของ	๐๔.๐๐-๐๗.๐๐ น.
สาย ๒๒๒๓ พญาเม็งราย-เชียงของ	๐๖.๐๐-๐๖.๐๐ น.
สาย ๒๒๐๗ เติ้ง-เชียงของ	๐๕.๐๐-๐๗.๕๕ น.
สาย ๖๒๐ เติ้ง-เชียงคำ	๐๕.๓๐-๐๔.๐๐ น. (รถธรรมดา)
สาย ๖๒๐ เติ้ง-เชียงคำ	๐๖.๕๕, ๐๐.๓๐, ๐๖.๓๐ น. (รถแอร์)
สาย ๖๑๑ เชียงคำ-ท่าวังมา-น่าน	๐๙.๓๐ น.
สาย ๖๒๑ พาน-แม่ใจ-พะเยา	๐๔.๐๐-๐๕.๐๐ น.
สาย ๑๔๖ พะเยา-จาว-ลำปาง	๐๕.๒๐-๐๕.๐๐ น.
สาย ๑๖๗ แม่สรวย-วังเหนือ-แจ้ห่ม	๐๗.๓๐, ๐๔.๓๐, ๐๙.๓๐, ๐๑.๕๕, ๐๑.๐๐ น.
สาย ๖๗๒ ลำปาง-ตาก-แม่สอด	๐๗.๐๐ น. (รถธรรมดา)
สาย ๖๗๙ ป่าแดด-จุน	๐๐.๓๐, ๐๒.๓๐, ๐๔.๓๐, ๐๕.๓๐, ๐๕.๓๐, ๐๗.๐๐ น.
สาย ๒๒๒๒ เวียงแก่น	๐๐.๓๐, ๐๓.๓๐, ๐๔.๓๐, ๐๕.๓๐ น.

ตัวอย่างโปรแกรมท่องเที่ยว

โปรแกรมที่ ๑

ขึ้นดอย เทียวพระตำหนักคอดอยสูง ไหว้พระธาตุ

วันที่ ๑ ช่วงเช้า ขึ้นดอยแม่สลอง ชมดอกซากุระบาน (เฉพาะในฤดูหนาว)
ช่วงบ่าย ไหว้พระธาตุเจดีย์ศรีนครินทราธิราช เยี่ยมสุสานนายพลตัวน้อยและชุมชนชาวจีน ชิมชาลิ้นจี่และอาหารจีน ยูนนานต้นตำรับ กลับมาพักที่อำเภอแม่จัน

วันที่ ๒ ช่วงเช้า ชมพระตำหนักคอดอยสูงและสวนแม่ฟ้าหลวง ชื้อของที่ตลาดชาวไทภูเขาบ้านปากกล้วย
ช่วงบ่าย ลักการะพระธาตุคอดอยสูง เดินทางไปแม่สาย ชื้อของฝากที่ตลาดชายแดน ข้ามไปเที่ยวท่าซื่อเหล็ก พักที่แม่สาย

วันที่ ๓ ช่วงเช้า เดินทางกลับมายังอำเภอเมือง
ช่วงบ่าย ลักการะพ่อขุนเม็งราย ไหว้พระธาตุคอดอยสูง เทียวพิพิธภัณฑ์ทองคำ เดินชมวัดเก่าแก่คู่มือเมืองเชียงราย ชื้อของฝากในตัวเมือง

โปรแกรมที่ ๒

เที่ยวเชียงแสน ล่องแม่น้ำโขง ชมทะเลหมอก

วันที่ ๑ ช่วงเช้า จากเชียงแสนไปเที่ยวสามเหลี่ยมทองคำ ล่องเรือชมทิวทัศน์สามแผ่นดิน ชมพิพิธภัณฑ์บ้านผืน และชมทิวทัศน์ที่พระธาตุภูเก้า
ช่วงบ่าย ชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เชียงแสน วัดป่าสัก และวัดพระเจ้าล้านทอง

วันที่ ๒ ช่วงเช้า ชมทะเลสาบเชียงแสน แล้วเดินทางตามเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขง จากเชียงแสนไปเชียงของ
ช่วงบ่าย ชมเมืองเชียงของ แล้วข้ามฝั่งท่าเรือบัก เทียวเมืองห้วยทราย เดินทางไปพักที่ภูชี้ฟ้า

วันที่ ๓ ช่วงเช้า ขึ้นเขาริมทะเลหมอกที่สวยงามที่สุด (เฉพาะฤดูหนาว) แล้วเดินทางกลับอำเภอเมือง
ช่วงบ่าย ลักการะอนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย ไหว้พระธาตุคอดอยสูง

